

Osebnostne zadeve

—i Premeščeni so sledeči učitelji in učiteljice: Anton Zumer iz Žužemberka v Predvor, Ivan Čec iz Murske Sobote v Maribor, Ana Smodej - Črtanec iz Skočjana v Rovte, Martina Vodenik iz Ljutomerja v Slivnico, Stefanija Fister-Singule iz St. Vida v Cajnarje,

Justina Jakelj iz Zavrča v Smartno na Pohorju, Antoniza Knap od Sv. Jurija ob j. z. v Štore pri Celju, I. Dvorsak-Ferenčak iz Slivnice v Ljutomer, Jožica Potisk iz Smartna na Pohorju v Zavrč in Marija Jager iz Štor v St. Jurij ob j. zel.

Cisti

o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU

—i Slovenski tečaj v Buenos Airesu. Izseljeniško društvo »Tabor« je ustanovilo tečaj slovenskega jezika za izseljeniško dečo. Slovenskih otrok je v Buenos Airesu na stotine in stotine, tečaje pa je redno obiskovalo samo 33 učencev in učenek. Slovenski tečajji imajo namreč hude nasprotne med slovenskimi izseljenci samimi. Njihovo orožje je: da se otroci v tečajih zastupljajo s politiko, da je »Tabor«, ki tečaje vzdržuje fašistično društvo, da se šolski otroci vzgajajo v fašističnem duhu, da misel o šoli sicer ne bi bila napačna, vendar pa da so knjige, ki jih rabijo v slovenskih tečajih slabe in neprimerne! (Prav takšne, kot jih imajo na vseh šolah v Sloveniji)

Isti ljudje so ob uprizoritvi Ribičičevega »Kraljstva palčkov« (igro je uprizorilo decembra l. l. z lepim uspehom društvo »Tabor«) vpili, da bi moralo biti pridelatelj sram, ker da vzgajajo otroke v ... militarističnem duhu. Strašno nevarno politično in militaristično pošast so videli namreč v — kralju palčkov.

(»Novi list« - Buenos Aires, 22. in 29. II. 1936.)

—i V Stari cerkvi je dovoljenih 6 razredov, so pa samo 4 učne moči, od katerih je ena bolna. Učiteljstvo mora poučevati po 2 razreda in otroci imajo le vsak drugi dan šolo. Trije razredi so slovenski, 3 nemški. »Deutsche Zeitung« od 5. aprila dodaja, da je slovenskih otrok 94, nemških pa 159. — Po listu »Gottscheer Zeitung« od 1. aprila izvem, da so dobili Nemci, ki so imeli doslej le 2 razreda, še 3 razred.

—i Banovinski fond za zdravstveno zaščito učencev za dravsko banovino izkazuje za tek. šol. leto 398.320 Din. dohodkov. V fond prispevajo po zakonito predpisanih tak-sah učenci srednjih šol in tem sorodnih zavodov. »Zdravje« št. 9-10.

—i Podravje v luči nemške iredente je obširen članek v 5. števi. »Misli in dela«, ki govori o delovanju nemških šolskih družb in agitaciji in delu Nemcev onstran mej za okrepitev nemštva pri nas. Članek izven v tale sklep: Nemška iredenta je za naše Podravje važna in proti njej moramo zlasti v vsej jugoslovanski državi dokončno uveljaviti naziranje, da smo Slovenci poborniki čim tesnejšega sodelovanja med Nemčijo in Jugoslavijo, da pa pri tem terjamo likvidacijo vsake možnosti, ki bi v okviru ali pa izven okvira Jugoslavije vodila v germanizacijo slovenskega ljudstva.

—i V Avstriji je Mladinsko skrbstvo pregledalo pri 35.000 stanovanih otroške postelje 67.000 otrok in spoznalo, da je imelo od teh samo 36.000 svoje postelje, vsi ostali so spalji v družini. (»Deutsche Zeitung« od 29. III.)

—i O Učiteljskem pevskem zboru piše »Slovenski učitelj« št. 3-4: UPZ je matica mladinskih pevskih zborov. Zaradi redukcije plač mnogi sotovarši nepevci odpovedujejo mesečno podpornino po 1 Din. UPZ ni pel doslej samo doma, ampak tudi v tujini in ga je kritika kategorizirala za umetniški korpus sijajne kvalitete. Priprčujemo se, da bodo prepoštvovalni pevci in artistični vodja Milan pertot dokazali sotovaršem o nujnosti UPZ, ki je bil doslej in naj bo odslej podoba vse umetniške tvornosti vsega slovenskega učiteljstva. Spričo enega samega dinarja naj ne utihne UPZ ravno pred svojo umetniško kulminacijo.

—i Socialistična stranka, ki se snuje v naši državi, zasleduje v svojem programu naslednja hotenja: ukinitev šolnine, brezplačno splošno profesionalno šolanje in učila, hrano in obleko vsem onim otrokom, katerih skrbniki nimajo življenjskega minimuma za vzdrževanje rodbine; uvedba delovne šole in izobrazba v narodnem gospodarstvu. Brezplačno zdravljenje in zdravila ter ščitenje narodnega zdravja, sistematično posredovanje kulturnih zvez med mestom in vasjo. (»Delavska politika« od 8. IV.)

—i Med Puclem in »Slovencem« se je zaradi nekega umlega učitelja vnela debata, ki je še pod nivojem predvojnih »političnih« bojev na Kranjskem, ko so vlačili na dan najintimnejše družinske in ljubavne razmere — piše »Delavska politika« od 8. IV.

—i Iz Kranja in Strazice je prišlo na uredništvo »Delavske politike« baje več pri-tožb glede šole. (»Del. politika« od 8. IV.)

—i Novo šolsko poslopje za osnovno šolo bodo zidali v Zalcu. V starem poslopju bo meščanska šola. (»Jutro« od 8. IV.)

—i S seje mestnega sveta v Ljubljani: Šolski upravitelji bodo osebno odgovorili za prekoračenje proračuna pri šolskih potrebščinah. (»Glas naroda« od 8. IV.)

—i Na kongresu internacionalne svobodomiselnosti v Pragi, ki so se ga udeležili delegati vseh večjih držav, so predavali univ. doc. dr. Klina o logični morali, strokovna učitelja Korejs in Strivay o šolski reformi in šolskih zakonih. Čurda Lipovsky pa o šoli in veri v CSR. (»Delavska politika« od 15. IV.)

—i Članek iz »Učiteljskega tovariša« 183 odpisanih omenja »Kmetijski list« z dne 15. IV.

—i »Učitelj bodi le pionir narodne prosvete«, ta članek iz »Učiteljskega tovariša« prinaša »Naš glas« od 15. IV. v ponatisku.

—i Reorganizacija ministrstva za telesno vzgojo. Po novi uredbi je dobilo ministrstvo za telesno vzgojo popolno nadzorstvo nad športnimi organizacijami. Ministrstvo bo imelo tudi pravico, da uniči posamezne odločitve športnih organizacij v kolikor ne bi odgovarjale pravilom. (»Slovenski dom« od 15. IV.)

—i Vandalstvo v Kočevju. Šolskemu upravitelju Lojzetu Peterlinu, ki je postal pred nekaj dnevi tudi upravitelj razpuščenega Nemško - švabskega Kulturbunda, so neznanci požgali 14 najlepših dreves v drevesnici. (»Slovenski dom« od 15. IV.)

—i V Stari cerkvi v Kočevju je imenovan nov slovenski katehet Hostnik, nemški župnik pa ga ne pusti v šolo. (»Pohoda«, 10. IV.)

—i V Rusiji so s 1. aprilom zvišali učiteljem plače. V ta namen so dovoljeni krediti v višini nad 1 milijarde. (»Pragerpresse« od 11. IV.)

—i Hrvatska pisateljica in ena najuglednejših hrvatskih socialnih delavk Milka Paganić je umrla v Zagrebu. Bila je upokojena ravnateljica višje dekliške šole. (»Slov. Narod« od 14. IV.)

—i Kmetijske šole na Poljskem, in sicer nekakšne »osnovne šole za kmetijstvo« so začeli ustanavljati po zgledu Danske. Takih šol je na Poljskem že kakih 140. Na njih poučuje 400 učiteljev nad 5000 učencev.

—i Ob priliki otvoritve »Doma nemške vzgoje« bo v mestu Bayreuth kongres nemškega učiteljstva. Ker je prigašenih nad 40 tisoč udeležencev, jih bodo prenočili v šotarih. V enem izmed šotorov bo tudi razstava pod naslovom »Letalstvo in šola«. Svečanosti se bodo vršile od 10. do 13. julija. (»Berliner-Tageblatt« od 9. IV.)

—i Dečji teden za sistematično delo v korist otroka priredi Jugoslovanska unija za zaščito dečev pod častnim predsedstvom Nj. Vel. kraljice Marije. V soboto, 2. maja, se v vseh šolah priredi predavanja z naslovom »Vzgojimo si zdrav podmladek!« Predavanje bo poslal šolam Glavni odbor Unije. (»Jutro« od 10. IV.)

—i »Slovenec« obtožuje senatorja Pucelja, da je premestil učiteljico Ivanko Segovo iz Dolenje vasi v samotni Ovčjak, Ivanko Ambrožičevo v Svetli potok, prvo, ker njen oče ni volil za Puceljevo listo, drugo, ker se ni udeležila predavanja ZKD. (»Sl.« od 11. IV.)

—i V Stični je imenovan namesto šolskega upravitelja Vrbiča, ki je razrešen svoje dolžnosti, tov. Lazar. »Slovenski Narod« od 9. IV. se vprašuje, zakaj ni bil imenovan tov. Accetto ali Lenardič, ki sta oba starejša po letih in po činu.

—i O upravitelju Voglarju iz Celja, ki je bil razrešen svojega mesta, prinaša »Nova doba« uvodnik, ki govori o njegovem delu in zaslugah. Na drugem mestu priobčuje članek, ki govori o zaslugah dveh drugih šolskih upraviteljev, ki sta bila prav tako razrešena, in sicer Wunder iz Petrovč in Schmid iz Dobrne.

—i Kočevarski šolarji v Livoldu so požgali slovenske zvezke in knjige. K temu so bili nahujskani. (»Slovenski dom« od 11. IV.)

—i O nedostatkih uredb o organizaciji, učnem načrtu, strokovni izobrazbi učiteljev in uporabi učbenikov v strokovnih nadaljevalnih šolah piše ing. Kregar v »Obrtnem vestniku« od 17. III.

—i Zaradi kraljevega spomenika, za katerega so prispevali tudi vsi učitelji in vse šole, se je razvnel spor. Nekateri so za to, da bi se nabrali milijon uporabil za bolnico (»Slovenec«), umetniki in drugi del časopisa (»Jutro«, »Slov. Narod«) so za to, da bi se v resnici postavil pokojnemu kralju lep spomenik, češ, da bi milijon pri veliki bolnici zadostoval komaj za pljuvalnike.

—i Jesenice so najdražje mesto, zato je nujno potrebno, da se mesto prevede v I. draginjski razred. (»Slovenec« od 16. IV.)

—i »Službeni list« od 15. IV. prinaša iz »Službenih novin« premetitve učiteljev, ki smo jih brali že v dnevnem časopisu.

—i Za unifikacijo učbenikov se zavzema »Glasnik železničara i brodar« od 1. III., protest slovenskih založnikov in knjigarnarjev imenuje »sacro egoismo« in apelira zato tudi v imenu 80.000 železničarskih otrok naj se spomenika Slovencev odkloni in naj se učbeniki izdajajo le v državni založbi šolskih knjig, in sicer tako za osnovne, kakor tudi za srednje šole.

—i 400 slovenskih šolobveznih otrok živi v Beogradu. Vsekakor bi bila zanje primerna slovenska šola. (»Duhovno življenje«, 103.)

—i Mnogo lepih besed ob premetitvi šolskega upravitelja Intiharja s Krke v Trzin prinaša »Sadjar in vrtnar« v svoji 4. števi.

—i Nekrolog Antonu Hrenu in njegovo sliko prinaša »Kronika slovenskih mest« št. 1. Ista številka revije omenja tudi smrt upokojenega šolskega upravitelja Ignaca Supana.

—i O učbenikih in enakopravnosti Slovencev priobčuje »Slovenija« od 10. IV. oster članek, med drugim piše: V vsaki napredni državi, in če bi bila kulturno in narodno še tako homogena, bi vsak poskus, urediti šolstvo po enotnem kopitu, ogorčeno odklonili kot kulturni in pedagoški primitizem.

—i Po ljubljanskih gimnazijah so bili razširjeni letaki, ki imajo namen širiti nezadovoljstvo in pripravljati ozračje za fašistično avanturo proti sedanji vladi. (»Slovenec« od 15. IV.)

—i Velikonočnega zborovanja Slomškove družbe v Ljubljani se je udeležilo okoli 400 učiteljev in učiteljic iz vse Slovenije. Predsedoval je ban. šolski nadzornik gosp. Strukelj. Predavala je tov. Lebarjeva o »Apostolatu katoliškega učitelja kot človeka«. Govorila je proti mlačnosti katoliškega učiteljstva. Učitelj in učiteljica se morata opredeliti: ali — ali. Referent za osnovno šolstvo v ministrstvu tov. Erjavec je govoril o personalni politiki vlade, ki da ne mara novih krivic in je za popravilo starih. Govoril je predvsem o napredovanju, premetitvah in nastavitvah. Prošenj za nastavitve da je še okoli 500. Kot zadnji je govoril g. škof Rožman o ameriškem šolstvu. (»Slovenec« od 15. IV.)

—i Nemška politična »duhovnost«. Po »Tagespost« in »Berliner-Tageblatt« živi na Spodnjem Štajerskem 33.000 Nemcev, 150.000 Slovencev in 350.000 »Vindišarjev«.

—i Glede izletnikov, ki se na deželi grdo obnašajo pravi »Domoljub« od 16. IV.: Dobro bi bilo, da bi tu mestne šole, ki dele učenost in kulturo z večjimi žlicami kot podeželske šole, storile svojo dolžnost v polni meri. Naj neha beseda »kmet« psovka za mestne otroke. To »psovko« kaj radi uporabljajo nekateri mestni vzgojitelji...!

—i Iz »Učiteljskega tovariša« je prinesel »Domoljub« od 16. IV. ponatis mesta iz uvodnika, ki govori o prepadu med šolo in življenjem ter dostavlja pokroviteljsko: Veseli nas, če so se gospodje učitelji prepričali, da je dobra vzgoja nemogoča brez prijateljskega sodelovanja Cerkve in staršev.

—i 50 čeških profesorjev in učiteljev proučuje v Rusiji sovjetsko šolstvo. (Razni listi.)

—i »Domoljub« o državnih šolah v Rusiji in Franciji. Po Kosarevu pravi, da je značilen pojav v sovjetskem šolstvu banditstvo in vsakovrstna pokvarjenost. Na državnih šolah v Franciji — pa pravi »D.« — da so učitelji povečini socialisti in komunisti. V nadaljnjem prinaša izjavo francoskega generala, ki da je vzkliknil: Doklej bomo še trpeli, da nam bodo ti učitelji rovarili zoper državo! O učencih iz državnih šol pa je rekel, da so popolni nevedneži, tako da mora človek včasih dvomiti, ali so sploh obiskovali kakšno šolo. (Po »Domoljub« od 16. IV.)

—i Konec samostanskih šol v Nemčiji. Prosvetni minister je dal zapreti prve razrede, nadaljnje pa bodo likvidirali postopoma. (»Jutro« od 16. IV.)

—i Zanimiv članek »Iz življenja pri nas in drugod« prinaša v svoji 3-4. številki »Grudaa«. Tu se zavzema za temeljito in sistematično proučevanje naše vasi. Prinaša tudi zanimiv primer, kako so tako delo izvršili v Italiji.

—i Permanentni odbor za evharistične kongrese v Jugoslaviji ugotavlja da mnogi učbeniki širijo napačne poglede na cerkev in izpodkopujejo razodete resnice, zato zahteva od pristojnih faktorjev, da se taki učbeniki takoj odstranijo iz šole. (»Časa«, 1-2.)

—i O pokojni učiteljici Mariji Mlekuževi prinaša »Sokolski glasnik« od 17. IV. daljši nekrolog.

—i Razstavo balilskih risb so otvorili v Trstu. Razstavljenih je 40.000 risb, ki jih je napravilo 6000 otrok. Risbe predstavljajo samo patriotske sijeje iz svetovne vojne, iz fašistične revolucije in abesinske ekspedicije. (»Ponedeljski Slovenec« 20. IV.)

—i »Trboveljski slavki« v Pragi so odlično zastopali našo pevsko mladino in prav po zaslugi teh smo si priborili Slovenci v glashnem svetu med narodi častno mesto. (»Slovenski dom« 20. IV.)

—i O poročanju lista »Gottscheer Zeitung« glede številčnega razmerja med slovenskimi in nemškimi učenci na šoli v Livoldu poroča »Slovenec« od 19. IV. in zavrača trditve nemškega lista.

—i Banov obisk v Brežicah. G. ban je priporočil upraviteljem šol, da se naj učiteljstvo izogiba političnemu eksponiranju, ki mu samo škoduje in ga narodu odtuja. Ravnatelj meščanske šole je pripomnil, da se na njegovi šoli ni nikdar politiziralo, upravitelj narodne šole pa, da so politizirali vedno, če je prišel zadavni ukaz od zgoraj! (»Jutro« od 19. aprila.)

—i Tečaja za voditelje kmetijskih nadaljevalnih šol v Mariboru se je udeležilo 31 učiteljev. (»Slovenec« od 21. aprila.)

—i O osebnosti in delu razrešenega šol. upravitelja Jakliča iz Kočevja objavlja »Jutro« od 19. aprila krajši članek. Ista številka lista piše obširno tudi o delovanju šol. upravitelja Frana Mercine iz Grahovega, ki je bil prav tako te dni razrešen upraviteljskih poslov.

—i Dr. Novačan odgovarja na ofenzivo »Berliner Tageblatt« in »Tagespost« glede postopanja z manjšinami v Jugoslaviji. O nemškem manjšinskem šolstvu pravi, da je edinstven primer pravičnosti na svetu. (»Jutro« od 19. aprila.)

—i O komunistu na naših univerzah v zvezi s štrajki prinaša »Delavska fronta« od 18. aprila uvodnik s temle sklepom: »... komur ni za študiranje, ampak samo za politiziranje in štrajkanje, naj se ga prežene z univerze!«

—i Nekrolog pok. šol. upr. Jeretin: je izšel v »Jutro« od 17. aprila.

—i Prosvetni minister toži knjigarnarja Kohna zaradi kršitve avtorskega prava. Knjigarnar je izdal namreč delo Vuka Karadžića, ta dela pa ima pravico izdajati izključno le država. Minister zahteva, da se uničijo vsi tiskani izvodi knjige in odškodnino v znesku 100.900 Din. (»Slovenec« od 21. aprila.)

—i Krizev pot slovenskega učitelja. Pod tem naslovom poroča »Slov. Narod« od 18. aprila o premetitvi šol. upr. iz St. Vida na Jezico in govori o šikanah, ki jih je moral omenjeni premeti zadnje čase v St. Vidu.

»Slovenec« od 19. aprila pa se norčuje iz naslova članka, češ da ta premetitev na Jezico ni tako tragična zadeva.

—i O socialističnih učiteljih in vzgoji v Mehiki piše »Slovenski gospodar« od 15. aprila med drugim: »... Od učiteljev in profesorjev nahujskana mladina je napadla ljudi, ki so prišli iz cerkve. Nastal je vrvež in tepež in uspeh: 16 ubitih in 25 ranjenih. Najbolje bi bilo, da bi se socialistične učitelje odstavilo, da bi ne kvarili mladine in razburjali staršev.«

—i Razmere na beograjski univerzi. Neki dijaški list piše, da se je vsa beograjska univerza izpremenila v eno samo veliko žlahto, kjer so vsi člani med seboj povezani z rodbinskimi vezmi. Očetje dajejo stolice sinovom, zetom s hčerko, kakor doto, bližnjim sorodnikom. Bratje se vzajemno postavljajo za profesorje. List prinaša poimensko 28 primerov sorodstva med profesorji te univerze. (Po »Slovenec« od 18. aprila.)

—i Pedagoški teden v Mariboru se vrši od 20. do 25. aprila v dvorani ljudske univerze. Začetek predavanj ob 20. Vstopnine ni.

—i O velikih zaslugah razrešenega upravitelja Voglerja iz Celja poroča »Jutro« od 17. aprila, ki prinaša tudi njegovo sliko. V drugi notici omenja tudi razrešena zasluzna upravitelja Rudolfa Wundlerja iz Petrovč in Belana Schmidta iz Dobrne pri Celju.

Učiteljski pravnik

—š Vprašanje: F. A. iz L. 1. Kakšen je ves postopek za razrednika in starše, ako hoče učenec iz nar. šole v srednjo šolo? (Prošnja, kolek, priloge, prijava k izpitu in slično). Kakšen, ako hoče na mešč. šolo v drugi šol. okoliš? 2. Kdaj se začne izplačevati drag. doklada za novorojenega otroka? Imam otroka, starega 3 mesece, sem pravilno prijavil, a se mi ni nakazalo še nič!

Odgovor: ad 1. Ako hoče učenec narodne šole v srednjo šolo, mora vložiti do dne 23. odnosno 25. junija prošnjo na upravo dotične srednje šole za pripust k sprejemnemu izpitu, ki se vrši zadnje dni v juniju, kar je vselej javljeno v dnevnikih. — Prošnji kolkovani s 5 Din priključi šol. izpričevalo in krstni list. — Tako predpisuje pravilnik min. prosvete SN br. 25065/31.

Ako hoče učenec mešč. šole na mešč. šolo v drugem okolišu, javi to upravitelju dotične šole, ki potem uradno ugotovi, ali je prostor na drugi šoli. Po tej ugotovitvi obvesti učenca. Prešolanje se more torej izvršiti le sporazumno z upraviteljski dotičnih mešč. šol.

Kako naj postopa upravitelj nar. šole ob prestopu učenca na srednjo šolo — izide v kratkem razpis kralj. ban. uprave.

Ad 2. Za dne 18. febr. 1936 rojenega — na dan vprašanja 47 dni starega — otroka je dospela prijava dne 28. febr. t. l. na prosv. upravo in se iz tehničnih razlogov ni mogla nakazati rodbinska doklada že s prejemki za april t. l. Ker Vam pripada doklada za otroka od 1. marca 1936, pošljite za izplačilo te za mesec mare (prorač. leto 1935/36) posebne plač. sezname odd. VII.

Naša gospodarska organizacija

—g Članom Učit. samopomoči. Po sklepu združnega načelstva Vas obveščamo, da so umrli v januarju, februarju in marcu l. 1936. sledeči zadržniki: Sadar Vendelin Ljubljana, Šabati Antonija Zg. Poljskava, Hren Anton Studenci, Smolnikar Ivan Šoštanj, Merljak Franc Ljubljana, Kožuh Alojzija Maribor, Klanjšček Mirko Vučja vas, Stiasny Ljudevit Ljubljana in Skubin Anton Šoštanj. Označba: 369. do 377. smrtni primer.

Zadružna uprava.

—g Obvestilo. Učit. samopomoč v Ljubljani hrani v svojem arhivu dosti prošenj (okrog 200) za sprejem v zadruzo. Ti priglasenci so se prijavili ali sami ali po naših zaupnikih in posredovalcih po srežih. Če so ti priglasenci sporočili naši upravi vse potrebne rojstne in druge podatke ter poslali podpisano pristopnico, so bili ob združnega načelstva že sprejeti. Treba je samo, da nam nakazejo s poslano položnico sprejemne pristopnice, na kar dobe od združne uprave članske zadružne knjižice. Po prejemu teh knjižic postanejo zadružniki US. Kdor ima tiskovino »pristopnica« nepodpisano doma, naj jo izpolni, podpiše in pošlje naši upravi v Ljubljano. Če se je kdo premislil in zdaj ne želi vstopiti v US, naj nam to sporoči z dopisnico. Naša uprava bo v tem letu vse te prošnje pregledala, preizkusila, znabiti priglasence še opozorila na to, kaj imajo storiti, na to pa vse te vloge izločila. S čakanjem je že mnogo-kateri priglasenec zamudil pravi čas za sprejem v zadruzo, kar se pa pozneje ni dalo popraviti. — US je imela v začetku meseca aprila 1936 — 2595 zadružnikov. Posmrtnina znaša čez 12.900 Din. Zadruka ima svoj podporni sklad, iz katerega je v 18 mesecih nakazala članom -zadružnikom denarnih podpor (brezobrestnega posojila) v znesku 355.927 25 Din. — Izplačane posmrtnine izkazujejo Din 3.307.230,50.

—g Za »Hrenov kamen« Učiteljskega doma v Mariboru so nadalje darovali: Učiteljstvo: osnovno šole na Pragerskem 50 Din, osn. šole pri Sv. Marjeti nižje Ptuja 100 Din, II. dekl. osn. šole v Mariboru 100 Din, osn. šole v Ljubčini 40 Din; učit. društvo Maribor 100 Din. Vsem darovalcem iskrena zahvala! — Skupni znesek darov za »Hrenov kamen« znaša doslej 11.166,50 Din.

M. Kožuh, blagajnik.

Mladinska matica

—mm 7. številka »Našega roda« je izredno bogata. Med sotrudniki so: Seliskar, Mrzel, Klopčič, Ribičič, Roš, Petelinova, Zupanc, Slokanova, Kunaver, Zupanič Jože in Drago. Zor in drugi. V ilustrativnem delu so zastopani Sirk, Gaspari in Sedej.

—mm Izšla je 7. številka »Našega roda«. Ekspedicija se je pričela 22. t. m., zaradi praznikov tedaj s pordnevo zamudo. Nekateri številke še niso naročili. Opozorjamo, da naročniki, ki niso plačali vseh števil »Našega roda« izgubijo pravico do knjig!

—mm Teslova prošnja se bo vršila na vseh šolah naše države dne 28. maja t. l. s predavanjem o tem našem izumitelju. Predavateljem je nujno potrebna knjiga, ki bi podala poleg življenjskega tudi vpogled v delovanje in snovanje tega velikega izumitelja. Edino knjigo o Tesli v slovenščini je izdala Mladinska matica. Knjigo je napisal dr. Lavo Čermelj. Za šole jo daje Mladinska matica za to priliko po znižani ceni kart. po 20 Din, vez. v polplatno po 26 Din in v platno po 32 Din.

—mm »Pirhi«, knjiga bolgarskih pravljic, je bila povsod veselo sprejeta. Na nekaterih šolah se je prigrisalo zanj nad 20 naročnikov. Drugod je bil odziv slabši. Nekateri šole so vrnille celo edini izvod, ki so ga prejeli in se ta v takem stanju, da ni več uporaben. Takih primerov je — hvala Bogu — malo. Velika večina je knjigo z veseljem obdržala in mnogi so denar zanj tudi takoj poslali. Kdor še ni prosimo, da to čimprej stori, ker ima MM z izdajo mnogo stroškov. Kdor bi hotel zamenjati kartoniran izvod za vezan, to še vedno lahko stori, če je le knjiga nepoškodovana.

—mm LETOSNJE PUBLIKACIJE MLADINSKE MATICE. Na zadnji seji Mladinske matice je bilo sklenjeno, da izidejo letos naslednje knjige:

1. Kresnice IX.
2. Josip Ribičič: Čurimurci.
3. Adam Milkovič: Barake.
4. Oskar Hudales: Postelja gospoda Fibriha.

Kresnice bodo pestra reportaža zanimivosti iz vsega sveta.

»Čurimurci« so napeta in ljubka zgodba iz živalskega življenja. V tehnično izredno zanimivem delu stopnjuje tu Ribičič dramatičnost dejanja do konca. Morda je napisal Ribičič že marsikatero tako dobro stvar kot je ta, tako zanimivo pa še ne. Zgodba bo pravi posladek za naše najmlajše, tem bolj ker izide bogato ilustrirana, deloma v trobarvnem tisku. Zanimive ilustracije je izdelal prof. V. Cotič.

»Barake« so najboljša Milkovičeva mladinska povest. Mladi čitatelji, ki so s takim veseljem spremljali njegovega »Medvedka Markca« v »Našem rodu«, bodo še z večjim užikom sledili poglavju za poglavjem te socialne mladinske povesti. Kot je začetek te povesti žalosten in brezupen, tako je konec vesel in sončen. Delo je opremil z mnogimi celostanskimi ilustracijami ljubljene naše mladine Maksim Gaspari.

»Postelja gospoda Fibriha« je prav za prav realna knjiga, vendar jo je napisal Hudales tako, da jo čitaš kot lepo povest. Obdeluje pa lesno industrijo pri nas. Od drevesa v gozdu pa do izdelane oprave; ni dolga ta pot, vendar je združena z nevarnostmi in s trpljenjem. Jedro te knjige predstavlja življenje splavarjev, ki je težko in nevarno, ne pa tako lepo kot ga ponavadi opisujejo.

Tako dobijo naročniki Mladinske matice tudi letos 4 lepe knjige, ki bodo vse bogato ilustrirane. Namesto slikanice, ki so bile druga leta tiskane v litografiji, dobijo letos kot novost naročniki knjigo, ki bo tiskana v večbarvnem tisku s klišiji. Tisk s klišiji je lepši in seveda tudi dražji, vendar se je odbor MM odločil tudi za to žrtve, da le zadovolji mlade naročnike.

—mm O »Pirhih« je prinesel kratko notico »Pohod« od 10. IV., pravi, da je to pomembna knjiga in obljublja podrobno oceno.

Učiteljski pevski zbor JUJ

—pev Članstvu sporočamo, da smo morali nameravane nastope po Gorenjski odložiti, deloma iz prometnih, deloma iz finančnih razlogov. Zdržitelj nastopov na Jesenicah in v Škofji Loki je iz omenjenih razlogov onemogočena. Pač pa bomo nastopili v teh dveh mestih, ko bodo pričeli redni pevski tečaji. — Predviden pa je nastop v Rogaski Slatini v juniju, ko bo tu zborovalo 8 sreskih društev. Podrobnosti o tem nastopu bomo objavili pravočasno v našem glasilu.

Odbor.

Šolski radio

—r XXVII. teden. Torek 28. aprila bo predaval g. Viktor Pirnat »Naša soseda Albanija«. K tej oddaji je podal sledeče misli.

Kot dijaki smo pozirali K. Mayev potopis »Skoki deželo Skipetarove«, naslajali smo se nad bivanjem J. Mlakarjevega Trebušnika v Albaniji, in današnja mladina menda v tem pogledu ni nič drugačna.

Pa se bomo ozrli po Albaniji. Od Bajane do Butrinta, od snežnih mejnikov do morske meje.

Potisnjena med Jadran, Jugoslavijo in Grčijo je Albanija s približno 30.000 kvadratnih km površine nekako tolikšna kot Belgija. Čudna dežela je še vedno, kot nekdanj. Albanski narod, izhaja iz starih ilirrov. Albanci sami pa se smatrajo za potomce onih macedoncev, iz katerih je skoro pred dva tisoč leti izšel Aleksander Veliki.

Videli bomo razvoj Albanije iz nekdaj turške pokrajine preko male nemške kneževine pod Viljemom Wiedom v samostojno kraljevino Albanijo. Spoznali bomo tega močnega vladarja kot tudi starega narodnega junaka Jurija Kastrioti Skanderbega in druge.

Zamotano verstvo, svojevrstno šolstvo, književni jezik ter vpliv vseh mogočih narodov oziroma držav, vse to bo zraslo pred nami, da bomo poslej povsem drugače zrl na našo malo južno sosedo. II.—III.

Petek 1. maja nastopijo učenke licejske narodne šole s petjem Marijinih pesmi, vijolino in harmoniko; vodi g. Valentin Tomc. I.—III.

—r V kmetijskem radiu bo v nedeljo 26. aprila ob 16. uri predaval g. inž. Kotlovsek: O gnojilih in gnojenju.

Stanovska organizacija JUJ

Iz izvršnega odbora

—iz Pretsedniku Jugoslovenskog učiteljskog udruženja Beograd. — Kumanovo 8. IV. 1936 god. — Učesnici učiteljskog zbora v Kumanovu pozdravljaju Vas in zahvaljujejo za požrtvovan in uspeh rad za boljše izdrževanje naše narodne šole. — Pretsednik Aleksa Jovanović.

—iz Jugoslovenskom učiteljskom udruženju Beograd. Učitelji sreza šavničkog solidarišu se sa dosadanjim radom Glavnog odbora i žele, da se i dalje produži rad na dobro učiteljsva, a naročito još energičnije povede borba na vraćanje stalnosti učiteljima. — Učitelji sreza šavničkog u svim pitanjima, u pogledu progresivnog rešenja učiteljskog pitanja, čvrsto će ostati sa Vama. Primite druženje pozdrav. — Pretsednik M. Pejović. Sekretar Sava P. Nikolić.

—iz Jugoslovenskom učiteljskom udruženju Beograd. Učitelji sreza veleškog sa sednice sreskog nastavnického veća toplo pozdravljaju svoga pretsednika sa željom da istraje u radu za učiteljska prava. — Pretsednik veća J. Dordević.

—iz Gospodinu Ivanu Dimniku, pretsedniku Jugoslovenskog učiteljskog udruženja, Beograd. — 8. aprila 1936 g. D. Miholjac. — U ime današnje skupštine učitelja sreza donjomiholjčkog pozdravljamo cijeli izvršni odbor odajući Vam priznanje i hvala za nešebični i požrtvovani Vaš rad u odbrani stalskih nam interesa. Ustrajte i nadalje, svi smo s Vama. Pretsednik: Rukavina. Tajnik: Zlatko Ašner.

Iz sekcije

—s Jugoslovenskom učiteljskom udruženju, sekcija za Dravsku banovinu Ljubljana. Učitelji sreza šavničkog solidarišući se sa Vami radom, a osuđujući sve što na put stoji pravednom rešenju učiteljskog pitanja, pozivamo Vas da zajednički do kraja izdržimo u svim našim zajedničkim pitanjima. Primite drugarski pozdrav. — Pretsednik: M. Perović, s. r. Sekretar: Sava P. Nikolić, s. r.

Iz društev

Vabila

—JUJ SRESKO DRUŠTVO V KAMNIKU bo zborovalo v soboto 2. maja 1936 v Domžalah. Začetek ob pol 9. uri. Dnevni red: 1. Situacijsko poročilo. — 2. Predavanje o kmetstvu in gospodinjstvu nadaljevalnem šolstvu — svetnik Krošl Josip. — 3. Gospodarski referat. — 4. Slučajnosti. — Radi važnosti predavanja pričakujemo veliko udeležbo.

Odbor.

—JUJ SRESKO DRUŠTVO RADOVLJICA bo zborovalo v soboto dne 9. maja 1936. v Kranju. Odbor je izposloval, da si bo članstvo ob tej priliki lahko ogledalo državno tekstilno šolo, tovarno »Jugočeška« (jugoslovansko-češka tekstilna industrija, d. d. v Kranju) in tovarno »Semperit« (jugoslovanske tvornice gumijevih izdelkov, družba z o. z. v Kranju). Ogled tovarn se bo vršil dopoldne, ker imenovani tovarni ob sobotah popoldne ne obratujeta. Po skupnem obedu se bo vršilo ob 2. uri popoldne v prostorih državne osnovne šole zborovanje z običajnim dnevnim redom. Članstvo naprošamo, da odputuje v Kranj s prvimi jutranjimi vlakom. Zelim, da bi članstvo posetilo to zborovanje v čim večjem številu, ker bo to zborovanje najzanimivejše in najpoučnejše v tekočem šolskem letu. — Udeležba obvezna! — Na svadenje! — Odbor.

—JUJ SRESKO DRUŠTVO V LITVI bo zborovalo predvidoma v soboto 9. maja 1936 ob 9. uri dopoldne v Ljubljani pri Mikliču. Dnevni red: 1. Predavanje g. šol. nadzornika Bezeljaka. 2. Društvene zadeve — poročila odbornikov. 3. Neorganizirani člani. 4. Slučajnosti. Odbor.

—JUJ SRESKO DRUŠTVO ZA SREZA ČRNOMELJ IN METLIKO bo zborovalo dne 9. maja t. l. v narodni šoli v Črnemlju. Začetek zborovanja bo ob 8. uri in ne ob 13. uri kot je bil to doslej običaj in to zaradi tega, ker je čas od 13. do 16. ure odločno prekratko odmerjen in se zaradi tega vsa naša zborovanja izvrše v pospešenem tempu tako, da nikdar nobene stvari do dna ne prepremo. Dnevni red zborovanja pa je: 1. Poročilo blagajnika. 2. Koncentracijski pouk na enorazrednici. Predavata tov. Jandl in Kugler. 3. Poročilo odbora. 4. Šolski vtorci: nadaljevanje predavanja tov. Kravosa. 5. Šolska drevesnica: predava sr. kmet. ref. g. Stare iz Metlike. — Popoldne: 6. Ogled vzornega čebelnjaka na Talčjem vrhu pod vodstvom tov. Martelanca Vladimirja s primernim predavanjem. 7. Zbiranje narodnega blaga z ozirom na mitologijo starih Slovanov; navodila. 8. Slučajnosti.

Vabljeni prav vsi! Na svadenje v Črnemlju dne 9. maja ob 8. uri.

Odbor.

Poročila

—JUJ SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA-MESTO je zborovalo dne 28. marca t. l. ob 80% udeležbi članstva. Zborovanja so se udeležili: univ. prof. g. dr. Karel Ozvald, sreski šolski nadzorniki Grum, Drnovšek in Skulj in trije V. letniki drž. učiteljske šole v spremstvu gg. profesorjev — dr. Gogole, Anice Černejeve, Čopiča in Jegliča.

Predsednik je uvodoma pozdravil vse navzoče, imenoma prej imenovane a posebej predsednika JUJ tov. Ivana Dimnika. Slednjega so pozdravili navzoči s prav prisrčnimi ovacijami, kar dokazuje veliko zaupanje, ki ga uživa med članstvom našega društva.

Tov. Ivan Dimnik je v obširnem in zanimivem poročilu podal točen pregled razlogov, ki nujno zahtevajo reformo glede vzdrževanja narodnih šol v naši državi. Na podlagi statističnih dokazov je temeljito obravnaval stanje šolskih poslopij in učil. šolske proračune, šolske datjave, prenatrpanost otrok v razredih, o novi uredbi o učnih knjigah, o stalnosti učiteljstva, o novem disciplinskem postopku za učiteljstvo, o državnem proračunu in amandmanih, ki so bili na predlog izvršnega odbora JUJ sprejeti v finančni zakon z l. 1936/37. Ko je še omenil, da bo ministarstvo prosvete v najkrajšem času potrdilo nova pravila JUJ, ki so bila sprejeta na sarajevski skupščini, je končal svoje poročilo s pripombo, da se organizacija dobro utrjuje in pridobiva na moči in ugledu po vseh banovinah in merodajnih mestih naše države.

Po razpravi se je predsednik zahvalil poročevalcu za njegova izvajanja in prosil tov. Vrance, da poda svoje poročilo.

Tov. Vrance je na globoko in široko posegel v metodo pouka in vzgoje osnovnošolske mladine. Na 4 primerih je nazorno pokazal, kakšni učni postopki so danes po razredih naše ožje domovine. V prvem primeru učitelj sam ustvarja miselni krog enega predmeta, sam podaja in oblikuje vrednote po določenih stopnjah. Učna oblika je pasivna: delovne pobude daje učitelj, smoter napove učitelj, končne rezultate poda učitelj. V drugem primeru učitelj skupno z otroki oblikuje obrazovno stvarno posameznega predmeta. Učna oblika je aktivna: delovne pobude so otroške, učitelj organizira in usmerja, delajo večinoma otroci. V tretjem primeru učitelj ustvarja miselni krog enega predmeta, vzporedno vezanega z drugimi področji. Učna oblika je pasivna; delovna pobuda izhaja od učitelja, ki tudi sam podaja in oblikuje vrednote. V četrtem primeru učitelj skupno z otroki zajema snov iz življenjskih območij, oblikuje kulturne vrednote in izčrpa časovne pojave v njihovi vzročni ovisnosti. Delovne enote vsebujejo vedno vzgojno-izobraževalno jedro. Učna oblika je aktivna, ki zahteva radi prepletanja snovi in oblikovanja v širino in globino višek delovne sile »delovne zajednice«.

Navzoči so z vidnim zanimanjem sledili izvajanjem predavatelja, ki je v poljudno-znanstveni obliki podal zgodovinski razvoj in bistvo predmetnega, delovnega, koncentracijskega in strnjenegega pouka. Podrobni učni načrti, metodične enote s strnjanim snovnim priskrivanjem in pismeni izdelki osnovne šole v Studenici pri Mariboru so dokaz, kako morata sodobni pouk in vzgoja postati del realnega življenja na vasi, v industrijskem kraju ali v mestu in kako morata zajeti vse kulturne vrednote in časovne pojave v njihovi vzročni ovisnosti. Ker se je bistvo strnjenegega pouka marsikje podrešno tolmačilo, so sprejeli navzoči predavateljeva izvajanja s priznanjem in odobravanjem.

Po predavanju je odredil predsednik 10-minutni odmor, med katerim so navzoči učiteljski in učiteljske s svojimi profesorji odšli. Sledilo je situacijsko poročilo. Predsednik je prečital in komentiral došle okrožnice ter prav toplo priporočal naše gospodarske in socialne ustanove, med katerimi je tudi Učiteljski obmorski dom v Omišlju na otoku Krku. Prav posebno živahna razprava je nastala pri okrožnici o obveznem bolniškem zavarovanju učiteljstva. Kljub malenkostni premiji in pohvalnem izražanju nekaterih članov, je bil predlog tov. Slokana z večino glasov odklonjen iz naslednjih razlogov:

a) Brezplačna zdravniška pomoč in zdravila ne ustrezajo zaželenemu uspehu, ker se članom bolniške blaginje ne posveča iste pozornosti kakor pacientom, ki sami plačajo zdravniški pregled in zdravila.

b) Specialno zdravljenje, porodniško poporo, poprav zobovja in razne druge terapevtske pripomočke oskrbi bolniška blaginja samo v primeru ugodnega finančnega stanja.

c) Učiteljstvo ima izvedeno zavarovanje, za primer bolezni dobi pri US brezobzerno posojilo, v času smrti pa primerno posmrtnino.

Pri slučajnostih je tov. Širok priporočal mladinsko knjigo »Pirhi«, prevod bolgarske mladinske književnosti, ki jo izda Mladinska matica za ceno 20 Din. Prihodnje zborovanje bo meseca maja.

V. Mlekuž, preds.

Josip Mihelič, tajnik.

—JUJ — SRESKO DRUŠTVO SLOVENSKE BISTRICE je zborovalo 14. marca na Pragerskem od 74% udeležbi članstva.

Predsednik je pozdravil predvsem šolskega nadzornika Čepudra, sekcijkega tajnika Metoda Kumelja in odposlanca pedagoške centrale mariborske, tov. Alberta Zerjavca iz Maribora, dalje novo članico Zomerjevo Frido iz Pragerskega ter goste Zmavčev, Gabrijelo in Primčev, Ljudmilo. Spomnil se je nedavno umrlega tovariša Antona Hrena, čigar spominu je društvo poklonilo, kot njegov kamen, učiteljskemu domu v Mariboru 200 Din.

Sledilo je izčrpno in zanimivo situacijsko poročilo sekcijkega tajnika, ki je v nad dvehurnem govoru podrobno razpravljalo o vseh perečih vprašanjih učiteljskega stanja. Tako o zboljšanju disciplinskih predpisov, o stalnosti, o ureditvi neznosnega položaja učiteljev ženskih ročnih del, o zapostavljanju učiteljev bivših CMD šol, ki so za svoje delo prikrajšani, kljub temu, da so svoj čas zastavili svoje najboljši sile, da zaustavijo valove takratne germanizacije in madžarizacije, o uspehih in neuspehih glede plač itd., itd.

Sekcija je storila vse korake, da odvrne sistematično ponavljajoče se pavšalne napade na stan, s strani dela dnevnega tiska, ki je očitno hotel prikazati javnosti učiteljski stan v taki luči, da ustvari nasproti njemu nerazpoloženje, tako da bo pri ljudstvu zasovraženo in pripravljeno na dogodka, ki so sledili. Učiteljstvo ne taji, da so tudi v njegovih vrstah posamezniki vredni graje, odklanja pa, da se prestopki posameznikov zlorabljajo v škodo ugledu vsega stanja. Organizacija je držala vedno svojo ravno stanovsko linijo, zahtev članstva ni nikdar obravnavala iz strankarsko političnega vidika; ampak je izrekla svoj veto vedno v prepričanju, da vrši svoje delo korektno in pravično. V obrambo neosnovanih očitkov in izpadov na stan je bila odločujočim krogom poslana obširna spomenica.

Zbor je izrekel organizaciji in njenim voditeljem polno zaupanje in zahvalo s prošnjo, naj se še dalje neustrašeno bori za stanovske interese; prav tako izrekla zahvalo bankama svetnikom gg. dr. Ravniku in Visenjaku, ki sta na zadnjem zasedanju edina junaško branila učiteljski stan.

Zaradi pomanjkanja časa, je moral predavatelj Zerjav, znan pedagoški delavec in pobornik najnovejše smeri zgodovinskega pouka svoje široko zasnovano predavanje, žal, znatno skrajšati. Omejil se je le na temo »Meje in možnosti zgodovinskega pouka v osnovni šoli«. Uvodoma je prikazal razvojne stopnje po Ferieru, Ozvaldu in Suzani Engelmannovi. Zadnja je za nas najnovejša. Po njej se zgodovinski pouk razdeli v več dob in bi za narodno šolo prišla v poštev: doba bajk do 7. leta, roba robinzonad do 12. in baladna doba do 14. leta. Snov in način dosedanjega pouka na naših šolah sta prikladna šele za otroke pred malo maturo. Snov osnovne šole je treba primerno novelizirati in epizirati, manjka nam zato česče potrebnih virov in priložnosti, kar naj bo skrb naših strokovnjakov in založnic, morda M. M. Iz njegovih interesantnih izjavajj posnemamo kratko, da zgodovinska učna snov, ki jo predpisujejo sedanjil učni načrti in način podajanja snovi, kjer igrata glavno vlogo kronologija in sistematika, nikakor ne odgovarjata interesnosti in duševni zmogljivosti otroka osnovne šole. — Predavatelj je žel mnogo odobravanja.

Zaključno besedo je imel šolski nadzornik Čepuder, zahvaljujoč se za iskrene pozdrave, je izrazil željo, naj bi učiteljstvo tudi v naprej, složno ramo ob rami, delovalo v prid šole in doma.

Tajnik Miloš, predsednik.

Kovič Iv., tajnik.

—JUJ SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA ZAH. DEL je zborovalo dne 4. aprila 1936 v Ljubljani. Od 100 članov je bilo navzočih 71 članov.

Zborovanje je otvoril predsednik tov. Vrhovec Stanko. Tajnica je ponovila misli iz govora predsednika JUJ tov. Dimnika ob otvoritvi seje glavnega odbora z dne 30. dec. 1935, po katerih bi se res morali ravnati vsi učitelji, če jim je za močno in zdravo stanovsko organizacijo.

Pri vprašanju o obvezni uvedbi bolniškega zavarovanja je tov. Trpin predlagal, naj prosí društvo sekcijo za poročevalca, ki bo to vprašanje obravnaval v posebnem poročilu. Predlog je bil sprejet.

Tov. Vrance Ernest je predaval o »Važnih sodobnih pedagoških vprašanjih«. Od stavka do stavka njegovih predavanj je rastlo zanimanje članstva. Vsi navdušeni pa smo bili, ko nam je razkazal podrobne učne načrte, tednice in delovne knjige, vse oživljene z ilustracijami.

S. Vrhovec, preds.

Lenarčič Ana, tajnica.

—g Za »Hrenov kamen« Učiteljskega doma v Mariboru so nadalje darovali: Učiteljstvo: osnovno šole na Pragerskem 50 Din, osn. šole pri Sv. Marjeti nižje Ptuja 100 Din, II. dekl. osn. šole v Mariboru 100 Din, osn. šole v Ljubčini 40 Din; učit. društvo Maribor 100 Din. Vsem darovalcem iskrena zahvala! — Skupni znesek darov za »Hrenov kamen« znaša doslej 11.166,50 Din.

M. Kožuh, blagajnik.

Mladinska matica

—mm 7. številka »Našega roda« je izredno bogata. Med sotrudniki so: Seliškar, Mrzel, Klopčič, Ribičič, Roš, Petelinova, Zupanc, Slokanova, Kunaver, Zupanič Jože in Drago. Zor in drugi. V ilustrativnem delu so zastopani Sirk, Gaspari in Sedej.

—mm Izšla je 7. številka »Našega roda«. Ekspedicija se je pričela 22. t. m., zaradi praznikov tedaj s pordnevo zamudo. Nekateri številke še niso naročili. Opozorjamo, da naročniki, ki niso plačali vseh števil »Našega roda« izgubijo pravico do knjig!

—mm Teslova prošnja se bo vršila na vseh šolah naše države dne 28. maja t. l. s predavanjem o tem našem izumitelju. Predavateljem je nujno potrebna knjiga, ki bi podala poleg življenjepisja tudi vpogled v delovanje in snovanje tega velikega izumitelja. Edino knjigo o Tesli v slovenščini je izdala Mladinska matica. Knjigo je napisal dr. Lavo Čermelj. Za šole jo daje Mladinska matica za to priliko po znižani ceni kart. po 20 Din, vez. v polplatno po 26 Din in v platno po 32 Din.

—mm »Pirhi«, knjiga bolgarskih pravljic, je bila povsod veselo sprejeta. Na nekaterih šolah se je prišlo do 20 naročnikov. Drugod je bil odziv slabši. Nekateri šole so vrnilo celo edini izvod, ki so ga prejeli in se ta v takem stanju, da ni več uporaben. Takih primerov je — hvala Bogu — malo. Velika večina je knjigo z veseljem obdržala in mnogi so denar zanjo tudi takoj poslali. Kdor še ni prosimo, da to čimprej stori, ker ima MM z izdajo mnogo stroškov. Kdor bi hotel zamenjati kartoniran izvod za vezan, to še vedno lahko stori, če je le knjiga nepoškodovana.

—mm LETOSNJE PUBLIKACIJE MLADINSKE MATICE. Na zadnji seji Mladinske matice je bilo sklenjeno, da izidejo letos naslednje knjige:

1. Kresnice IX.
2. Josip Ribičič: Čurimurci.
3. Adam Milkovič: Barake.
4. Oskar Hudales: Postelja gospoda Fibriha.

Kresnice bodo pestra reportaža zanimivosti iz vsega sveta.

»Čurimurci« so napeta in ljubka zgodba iz živalskega življenja. V tehnično izredno zanimivem delu stopnjuje tu Ribičič dramatičnost dejanja do konca. Morda je napisal Ribičič že marsikatero tako dobro stvar kot je ta, tako zanimivo pa še ne. Zgodba bo pravi posladek za naše najmlajše, tem bolj ker izide bogato ilustrirana, deloma v trobarvnem tisku. Zanimive ilustracije je izdelal prof. V. Cotič.

»Barake« so najboljša Milkovičeva mladinska povest. Mladi čitatelji, ki so s takim veseljem spremljali njegovega »Medvedka Markca« v »Našem rodu«, bodo še z večjim užitkom sledili poglavju za poglavjem te socialne mladinske povesti. Kot je začetek te povesti žalosten in brezupen, tako je konec vesel in sončen. Delo je opremil z mnogimi celostanskimi ilustracijami ljubljene naše mladine Maksim Gaspari.

»Postelja gospoda Fibriha« je prav za prav realna knjiga, vendar jo je napisal Hudales tako, da jo čitaš kot lepo povest. Obdeluje pa lesno industrijo pri nas. Od drevesa v gozdu pa do izdelane oprave; ni dolga ta pot, vendar je združena z nevarnostmi in s trpljenjem. Jedro te knjige predstavlja življenje splavarjev, ki je težko in nevarno, ne pa tako lepo kot ga ponavadi opisujejo.

Tako dobijo naročniki Mladinske matice tudi letos 4 lepe knjige, ki bodo vse bogato ilustrirane. Namesto slikanice, ki so bile druga leta tiskane v litografiji, dobijo letos kot novost naročniki knjigo, ki bo tiskana v večbarvnem tisku s klišiji. Tisk s klišiji je lepši in seveda tudi dražji, vendar se je odbor MM odločil tudi za to žrtve, da le zadovolji mlade naročnike.

—mm O »Pirhih« je prinesel kratko notico »Pohod« od 10. IV., pravi, da je to pomembna knjiga in obljublja podrobno oceno.

Učiteljski pevski zbor JUJ

—pev Članstvu sporočamo, da smo morali nameravane nastope po Gorenjski odložiti, deloma iz prometnih, deloma iz finančnih razlogov. Zdržitelj nastopov na Jesenicah in v Škofji Loki je iz omenjenih razlogov onemogočena. Pač pa bomo nastopili v teh dveh mestih, ko bodo pričeli redni pevski tečaji. — Predviden pa je nastop v Rogški Slatini v juniju, ko bo tu zborovalo 8 sreskih društev. Podrobnosti o tem nastopu bomo objavili pravočasno v našem glasilu.

Odbor.

Šolski radio

—r XXVII. teden. Torek 28. aprila bo predaval g. Viktor Pirnat »Naša soseda Albanija«. K tej oddaji je podal sledeče misli.

Kot dijaki smo pozirali K. Mayev potopis »Skoki deželo Skipetarove«, naslajali smo se nad bivanjem J. Mlakarjevega Trebušnika v Albaniji, in današnja mladina menda v tem pogledu ni nič drugačna.

Pa se bomo ozrli po Albaniji. Od Bajane do Butrinta, od snežnih mejnikov do morske meje.

Potisnjena med Jadran, Jugoslavijo in Grčijo je Albanija s približno 30.000 kvadratnih km površine nekako tolikšna kot Belgija. Čudna dežela je še vedno, kot nekdanj. Albanski narod, izhaja iz starih ilirov. Albanci sami pa se smatrajo za potomce onih macedoncev, iz katerih je skoro pred dva tisoč leti izšel Aleksander Veliki.

Videli bomo razvoj Albanije iz nekdaj turške pokrajine preko male nemške kneževine pod Viljemom Wiedom v samostojno kraljevino Albanijo. Spoznali bomo tega močnega vladarja kot tudi starega narodnega junaka Jurija Kastrioti Skanderbega in druge.

Zamotano verstvo, svojevrstno šolstvo, književni jezik ter vpliv vseh mogočih narodov oziroma držav, vse to bo zraslo pred nami, da bomo poslej povsem drugače zrl na našo malo južno sosedo. II.—III.

Petek 1. maja nastopijo učenke licejske narodne šole s petjem Marijinih pesmi, vijolino in harmoniko; vodi g. Valentin Tomc. I.—III.

—r V kmetijskem radiu bo v nedeljo 26. aprila ob 16. uri predaval g. inž. Kotlovsek: O gnojilih in gnojenju.

Stanovska organizacija JUJ

Iz izvršnega odbora

—iz Predsedniku Jugoslovenskog učiteljskog udruženja Beograd. — Kumanovo 8. IV. 1936 god. — Učesnici učiteljskog zbora v Kumanovu pozdravljaju Vas in zahvaljujejo za požrtvovan in uspeh rad za boljše izdrževanje naše narodne šole. — Predsednik Aleksa Jovanović.

—iz Jugoslovenskom učiteljskom udruženju Beograd. Učitelji sreza šavničkog solidarišu se sa dosadanjim radom Glavnog odbora i žele, da se i dalje produži rad na dobro učiteljsva, a naročito još energičnije povede borba na vraćanje stalnosti učiteljima. — Učitelji sreza šavničkog u svim pitanjima, u pogledu progresivnog rešenja učiteljskog pitanja, čvrsto će ostati sa Vama. Primite druženje pozdrav. — Predsjednik M. Pejović. Sekretar Sava P. Nikolić.

—iz Jugoslovenskom učiteljskom udruženju Beograd. Učitelji sreza veleškog sa sednice sreskog nastavnického veća toplo pozdravljaju svoga predsednika sa željom da istraje u radu za učiteljska prava. — Predsjednik veća J. Dordević.

—iz Gospodinu Ivanu Dimniku, predsedniku Jugoslovenskog učiteljskog udruženja, Beograd. — 8. aprila 1936 g. D. Miholjac. — U ime današnje skupštine učitelja sreza donjomiholjackog pozdravljamo cijeli izvršni odbor odajući Vam priznanje i hvala za nešebični i požrtvovalni Vaš rad u odbrani stalskih nam interesa. Ustrajte i nadalje, svi smo s Vama. Predsjednik: Rukavina. Tajnik: Zlatko Ašner.

Iz sekcije

—s Jugoslovenskom učiteljskom udruženju, sekcija za Dravsku banovinu Ljubljana. Učitelji sreza šavničkog solidarišući se sa Vami radom, a osuđujući sve što na put stoji pravednom rešenju učiteljskog pitanja, pozivamo Vas da zajednički do kraja izdržimo u svim našim zajedničkim pitanjima. Primite drugarski pozdrav. — Predsjednik: M. Perović, s. r. Sekretar: Sava P. Nikolić, s. r.

Iz društev

Vabila

—JUJ SRESKO DRUŠTVO V KAMNIKU bo zborovalo v soboto 2. maja 1936 v Domžalah. Začetek ob pol 9. uri. Dnevni red: 1. Situacijsko poročilo. — 2. Predavanje o kmetstvu in gospodinjstvu nadaljevalnem šolstvu — svetnik Krošl Josip. — 3. Gospodarski referat. — 4. Slučajnosti. — Radi važnosti predavanja pričakujemo veliko udeležbo.

Odbor.

—JUJ SRESKO DRUŠTVO RADOVLJICA bo zborovalo v soboto dne 9. maja 1936. v Kranju. Odbor je izposloval, da si bo članstvo ob tej priliki lahko ogledalo državno tekstilno šolo, tovarno »Jugočeska« (jugoslovansko-česka tekstilna industrija, d. d. v Kranju) in tovarno »Semperit« (jugoslovanske tvornice gumijevih izdelkov, družba z o. z. v Kranju). Ogled tovarn se bo vršil dopoldne, ker imenovani tovarni ob sobotah popoldne ne obratujeta. Po skupnem obedu se bo vršilo ob 2. uri popoldne v prostorih državne osnovne šole zborovanje z običajnim dnevnim redom. Članstvo naprošamo, da odputuje v Kranj s prvimi jutranjimi vlakom. Zelim, da bi članstvo posetilo to zborovanje v čim večjem številu, ker bo to zborovanje najzanimivejše in najpoučnejše v tekočem šolskem letu. — Udeležba obvezna! — Na svadenje! — Odbor.

—JUJ SRESKO DRUŠTVO V LITVI bo zborovalo predvidoma v soboto 9. maja 1936 ob 9. uri dopoldne v Ljubljani pri Mikliču. Dnevni red: 1. Predavanje g. šol. nadzornika Bezeljaka. 2. Društvene zadeve — poročila odbornikov. 3. Neorganizirani člani. 4. Slučajnosti. Odbor.

—JUJ SRESKO DRUŠTVO ZA SREZA ČRNOMELJ IN METLIKO bo zborovalo dne 9. maja t. l. v narodni šoli v Črnemlju. Začetek zborovanja bo ob 8. uri in ne ob 13. uri kot je bil to doslej običaj in to zaradi tega, ker je čas od 13. do 16. ure odločno prekratko odmerjen in se zaradi tega vsa naša zborovanja izvrše v pospešenem tempu tako, da nikdar nobene stvari do dna ne pretrpimo. Dnevni red zborovanja pa je: 1. Poročilo blagajnika. 2. Koncentracijski pouk na enorazrednici. Predavata tov. Jandl in Kugler. 3. Poročilo odbora. 4. Šolski vtrevi: nadaljevanje predavanja tov. Kravosa. 5. Šolska drevesnica: predava sr. kmet. ref. g. Stare iz Metlike. — Popoldne: 6. Ogled vzornega čebelnjaka na Talčjem vrhu pod vodstvom tov. Martelanca Vladimirja s primernim predavanjem. 7. Zbiranje narodnega blaga z ozirom na mitologijo starih Slovanov; navodila. 8. Slučajnosti.

Vabljeni prav vsi! Na svidenje v Črnemlju dne 9. maja ob 8. uri.

Odbor.

Poročila

—JUJ SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA-MESTO je zborovalo dne 28. marca t. l. ob 80% udeležbi članstva. Zborovanja so se udeležili: univ. prof. g. dr. Karel Ozvald, sreski šolski nadzorniki Grum, Drnovšek in Skulj in trije V. letniki drž. učiteljske šole v spremstvu gg. profesorjev — dr. Gogole, Anice Černejeve, Čopiča in Jegliča.

Predsednik je uvodoma pozdravil vse navzoče, imenoma prej imenovane a posebej predsednika JUJ tov. Ivana Dimnika. Slednjega so pozdravili navzoči s prav prisrčnimi ovacijami, kar dokazuje veliko zaupanje, ki ga uživa med članstvom našega društva.

Tov. Ivan Dimnik je v obširnem in zanimivem poročilu podal točen pregled razlogov, ki nujno zahtevajo reformo glede vzdrževanja narodnih šol v naši državi. Na podlagi statističnih dokazov je temeljito obravnaval stanje šolskih poslopij in učil. šolske proračune, šolske datjave, prenatrpanost otrok v razredih, o novi uredbi o učnih knjigah, o stalnosti učiteljstva, o novem disciplinskem postopku za učiteljstvo, o državnem proračunu in amandmanih, ki so bili na predlog izvršnega odbora JUJ sprejeti v finančni zakon z l. 1936/37. Ko je še omenil, da bo ministarstvo prosvete v najkrajšem času potrdilo nova pravila JUJ, ki so bila sprejeta na sarajevski skupščini, je končal svoje poročilo s pripombo, da se organizacija dobro utrjuje in pridobiva na moči in ugledu po vseh banovinah in merodajnih mestih naše države.

Po razpravi se je predsednik zahvalil poročevalcu za njegova izvajanja in prosi tov. Vrance, da poda svoje poročilo.

Tov. Vrance je na globoko in široko posegel v metodo pouka in vzgoje osnovnošolske mladine. Na 4 primerih je nazorno pokazal, kakšni učni postopki so danes po razredih naše ožje domovine. V prvem primeru učitelj sam ustvarja miselni krog enega predmeta, sam podaja in oblikuje vrednote po določenih stopnjah. Učna oblika je pasivna: delovne pobude daje učitelj, smoter napove učitelj, končne rezultate poda učitelj. V drugem primeru učitelj skupno z otroki oblikuje obrazovno stvarno posameznega predmeta. Učna oblika je aktivna: delovne pobude so otroške, učitelj organizira in usmerja, delajo večinoma otroci. V tretjem primeru učitelj ustvarja miselni krog enega predmeta, vzporedno vezanega z drugimi področji. Učna oblika je pasivna; delovna pobuda izhaja od učitelja, ki tudi sam podaja in oblikuje vrednote. V četrtem primeru učitelj skupno z otroki zajema snov iz življenjskih območij, oblikuje kulturne vrednote in izčrpa časovne pojave v njihovi vzročni ovisnosti. Delovne enote vsebujejo vedno vzgojno-izobraževalno jedro. Učna oblika je aktivna, ki zahteva radi prepletanja snovi in oblikovanja v širino in globino višek delovne sile »delovne zajednice«.

Navzoči so z vidnim zanimanjem sledili izvajanjem predavatelja, ki je v poljudno-znanstveni obliki podal zgodovinski razvoj in bistvo predmetnega, delovnega, koncentracijskega in strnjenegega pouka. Podrobni učni načrti, metodične enote s strnjanim snovnim prirajanjem in pismeni izdelki osnovne šole v Studenih pri Mariboru so dokaz, kako morata sodobni pouk in vzgoja postati del realnega življenja na vasi, v industrijskem kraju ali v mestu in kako morata zajeti vse kulturne vrednote in časovne pojave v njihovi vzročni ovisnosti. Ker se je bistvo strnjenegega pouka marsikje podrešno tolmačilo, so sprejeli navzoči predavateljeva izvajanja s priznanjem in odobravanjem.

Po predavanju je odredil predsednik 10-minutni odmor, med katerim so navzoči učiteljski in učiteljski s svojimi profesorji odšli. Sledilo je situacijsko poročilo. Predsednik je prečital in komentiral došle okrožnice ter prav toplo priporočal naše gospodarske in socialne ustanove, med katerimi je tudi Učiteljski obmoški dom v Omišlju na otoku Krku. Prav posebno živahna razprava je nastala pri okrožnici o obveznem bolniškem zavarovanju učiteljstva. Kljub malenkostni premiji in pohvalnem izražanju nekaterih članov, je bil predlog tov. Slokana z večino glasov odklonjen iz naslednjih razlogov:

a) Brezplačna zdravniška pomoč in zdravila ne ustrezajo zaželenemu uspehu, ker se članom bolniške blaginje ne posveča iste pozornosti kakor pacientom, ki sami plačajo zdravniški pregled in zdravila.

b) Specialno zdravljenje, porodniško poporo, poprav zobovja in razne druge terapevtske pripomočke oskrbi bolniška blaginja samo v primeru ugodnega finančnega stanja.

c) Učiteljstvo ima izvedeno zavarovanje, za primer bolezni dobi pri US brezobzerno posojilo, v času smrti pa primerno posmrtnino.

Pri slučajnostih je tov. Širok priporočal mladinsko knjigo »Pirhi«, prevod bolgarske mladinske književnosti, ki jo izda Mladinska matica za ceno 20 Din. Prihodnje zborovanje bo meseca maja.

V. Mlekuž, preds.

Josip Mihelič, tajnik.

—JUJ — SRESKO DRUŠTVO SLOVENSKE BISTRICE je zborovalo 14. marca na Pragerskem od 74% udeležbi članstva.

Predsednik je pozdravil predvsem šolskega nadzornika Čepudra, sekcijkega tajnika Metoda Kumelja in odposlanca pedagoške centrale mariborske, tov. Alberta Zerjavca iz Maribora, dalje novo članico Zomerjevo Frido iz Pragerskega ter goste Zmavčev, Gabrijelo in Primčev, Ljudmilo. Spomnil se je nedavno umrlega tovariša Antona Hrena, čigar spominu je društvo poklonilo, kot njegov kamen, učiteljskemu domu v Mariboru 200 Din.

Sledilo je izčrpno in zanimivo situacijsko poročilo sekcijkega tajnika, ki je v nad dvehurnem govoru podrobno razpravljalo o vseh perečih vprašanjih učiteljskega stanja. Tako o zboljšanju disciplinskih predpisov, o stalnosti, o ureditvi neznosnega položaja učiteljev ženskih ročnih del, o zapostavljanju učiteljev bivših CMD šol, ki so za svoje delo prikrajšani, kljub temu, da so svoj čas zastavili svoje najboljši sile, da zaustavijo valove takratne germanizacije in madžarizacije, o uspehih in neuspehih glede plač itd., itd.

Sekcija je storila vse korake, da odvrne sistematično ponavljajoče se pavšalne napade na stan, s strani dela dnevnega tiska, ki je očitno hotel prikazati javnosti učiteljski stan v taki luči, da ustvari nasproti njemu nerazpoloženje, tako da bo pri ljudstvu zasovraženo in pripravljeno na dogodka, ki so sledili. Učiteljstvo ne taji, da so tudi v njegovih vrstah posamezniki vredni graje, odklanja pa, da se prestopki posameznikov zlorablajo v škodo ugledu vsega stanja. Organizacija je držala vedno svojo ravno stanovsko linijo, zahtev članstva ni nikdar obravnavala iz strankarsko političnega vidika; ampak je izrekla svoj veto vedno v prepričanju, da vrši svoje delo korektno in pravično. V obrambo neosnovanih očitkov in izpadov na stan je bila odločujočim krogom poslana obširna spomenica.

Zbor je izrekel organizaciji in njenim voditeljem polno zaupanje in zahvalo s prošnjo, naj se še dalje neustrašeno bori za stanovske interese; prav tako izrekla zahvalo bankama svetnikom gg. dr. Ravniku in Visenjaku, ki sta na zadnjem zasedanju edina junaško branila učiteljski stan.

Zaradi pomanjkanja časa, je moral predavatelj Zerjav, znan pedagoški delavec in pobornik najnovejše smeri zgodovinskega pouka svoje široko zasnovano predavanje, žal, znatno skrajšati. Omejil se je le na temo »Meje in možnosti zgodovinskega pouka v osnovni šoli«. Uvodoma je prikazal razvojne stopnje po Ferieru, Ozvaldu in Suzani Engelmannovi. Zadnja je za nas najnovejša. Po njej se zgodovinski pouk razdeli v več dob in bi za narodno šolo prišla v poštev: doba bajk do 7. leta, roba robinzonad do 12. in baladna doba do 14. leta. Snov in način dosedanjega pouka na naših šolah sta prikladna šele za otroke pred malo maturo. Snov osnovne šole je treba primerno novelizirati in epizirati, manjka nam zato česče potrebnih virov in priložnosti, kar naj bo skrb naših strokovnjakov in založnic, morda M. M. Iz njegovih interesantnih izjavajj posnemamo kratko, da zgodovinska učna snov, ki jo predpisujejo sedanjil učni načrti in način podajanja snovi, kjer igrata glavno vlogo kronologija in sistematika, nikakor ne odgovarjata interesnosti in duševni zmogljivosti otroka osnovne šole. — Predavatelj je žel mnogo odobravanja.

Zaključno besedo je imel šolski nadzornik Čepudr, zahvaljujoč se za iskrene pozdrave, je izrazil željo, naj bi učiteljstvo tudi v naprej, složno ramo ob rami, delovalo v prid šole in doma.

Tajnik Miloš, predsednik.

Kovič Iv., tajnik.

—JUJ SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA ZAH. DEL je zborovalo dne 4. aprila 1936 v Ljubljani. Od 100 članov je bilo navzočih 71 članov.

Zborovanje je otvoril predsednik tov. Vrhovec Stanko. Tajnica je ponovila misli iz govora predsednika JUJ tov. Dimnika ob otvoritvi seje glavnega odbora z dne 30. dec. 1935, po katerih bi se res morali ravnati vsi učitelji, če jim je za močno in zdravo stanovsko organizacijo.

Pri vprašanju o obvezni uvedbi bolniškega zavarovanja je tov. Trpin predlagal, naj prosí društvo sekcijo za poročevalca, ki bo to vprašanje obravnaval v posebnem poročilu. Predlog je bil sprejet.

Tov. Vrance Ernest je predaval o »Važnih sodobnih pedagoških vprašanjih«. Od stavka do stavka njegovih predavanj je rastlo zanimanje članstva. Vsi navdušeni pa smo bili, ko nam je razkazal podrobne učne načrte, tednice in delovne knjige, vse oživljene z ilustracijami.

S. Vrhovec, preds.

Lenarčič Ana, tajnica.

—g Za »Hrenov kamen« Učiteljskega doma v Mariboru so nadalje darovali: Učiteljstvo: osnovno šole na Pragerskem 50 Din, osn. šole pri Sv. Marjeti nižje Ptuja 100 Din, II. dekl. osn. šole v Mariboru 100 Din, osn. šole v Ljubčini 40 Din; učit. društvo Maribor 100 Din. Vsem darovalcem iskrena zahvala! — Skupni znesek darov za »Hrenov kamen« znaša doslej 11.166,50 Din.

M. Kožuh, blagajnik.

Mladinska matica

—mm 7. številka »Našega roda« je izredno bogata. Med sotrudniki so: Seliškar, Mrzel, Klopčič, Ribičič, Roš, Petelinova, Zupanc, Slokanova, Kunaver, Zupanič Jože in Drago. Zor in drugi. V ilustrativnem delu so zastopani Sirk, Gaspari in Sedej.

—mm Izšla je 7. številka »Našega roda«. Ekspedicija se je pričela 22. t. m., zaradi praznikov tedaj s pordnevo zamudo. Nekateri številke še niso naročili. Opozorjamo, da naročniki, ki niso plačali vseh števil »Našega roda« izgubijo pravico do knjig!

—mm Teslova prošnja se bo vršila na vseh šolah naše države dne 28. maja t. l. s predavanjem o tem našem izumitelju. Predavateljem je nujno potrebna knjiga, ki bi podala poleg življenjepisja tudi vpogled v delovanje in snovanje tega velikega izumitelja. Edino knjigo o Tesli v slovenščini je izdala Mladinska matica. Knjigo je napisal dr. Lavo Čermelj. Za šole jo daje Mladinska matica za to priliko po znižani ceni kart. po 20 Din, vez. v polplatno po 26 Din in v platno po 32 Din.

—mm »Pirhi«, knjiga bolgarskih pravljic, je bila povsod veselo sprejeta. Na nekaterih šolah se je priglasiło zanj nad 20 naročnikov. Drugod je bil odziv slabši. Nekateri šole so vrnilo celo edini izvod, ki so ga prejeli in še ta v takem stanju, da ni več uporaben. Takih primerov je — hvala Bogu — malo. Velika večina je knjigo z veseljem obdržala in mnogi so denar zanj tudi takoj poslali. Kdor še ni prosimo, da to čimprej stori, ker ima MM z izdajo mnogo stroškov. Kdor bi hotel zamenjati kartoniran izvod za vezan, to še vedno lahko stori, če je le knjiga nepoškodovana.

—mm LETOSNJE PUBLIKACIJE MLADINSKE MATICE. Na zadnji seji Mladinske matice je bilo sklenjeno, da izidejo letos naslednje knjige:

1. Kresnice IX.
2. Josip Ribičič: Čurimurci.
3. Adam Milkovič: Barake.
4. Oskar Hudales: Postelja gospoda Fibriha.

Kresnice bodo pestra reportaža zanimivosti iz vsega sveta.

»Čurimurci« so napeta in ljubka zgodba iz živalskega življenja. V tehnično izredno zanimivem delu stopnjuje tu Ribičič dramatičnost dejanja do konca. Morda je napisal Ribičič že marsikatero tako dobro stvar kot je ta, tako zanimivo pa še ne. Zgodba bo pravi posladek za naše najmlajše, tem bolj ker izide bogato ilustrirana, deloma v trobarvnem tisku. Zanimive ilustracije je izdelal prof. V. Cotič.

»Barake« so najboljša Milkovičeva mladinska povest. Mladi čitatelji, ki so s takim veseljem spremljali njegovega »Medvedka Markca« v »Našem rodu«, bodo še z večjim užitkom sledili poglavju za poglavjem te socialne mladinske povesti. Kot je začetek te povesti žalosten in brezupen, tako je konec vesel in sončen. Delo je opremil z mnogimi celostanskimi ilustracijami ljubljene naše mladine Maksim Gaspari.

»Postelja gospoda Fibriha« je prav za prav realna knjiga, vendar jo je napisal Hudales tako, da jo čitaš kot lepo povest. Obdeluje pa lesno industrijo pri nas. Od drevesa v gozdu pa do izdelane oprave; ni dolga ta pot, vendar je združena z nevarnostmi in s trpljenjem. Jedro te knjige predstavlja življenje splavarjev, ki je težko in nevarno, ne pa tako lepo kot ga ponavadi opisujejo.

Tako dobijo naročniki Mladinske matice tudi letos 4 lepe knjige, ki bodo vse bogato ilustrirane. Namesto slikanice, ki so bile druga leta tiskane v litografiji, dobijo letos kot novost naročniki knjigo, ki bo tiskana v večbarvnem tisku s klišiji. Tisk s klišiji je lepši in seveda tudi dražji, vendar se je odbor MM odločil tudi za to žrtve, da le zadovolji mlade naročnike.

—mm O »Pirhih« je prinesel kratko notico »Pohod« od 10. IV., pravi, da je to pomembna knjiga in obljublja podrobno oceno.

Učiteljski pevski zbor JUU

—pev Članstvu sporočamo, da smo morali nameravane nastope po Gorenjski odložiti, deloma iz prometnih, deloma iz finančnih razlogov. Zdržitelj nastopov na Jesenicah in v Škofji Loki je iz omenjenih razlogov onemogočena. Pač pa bomo nastopili v teh dveh mestih, ko bodo pričeli redni pevski tečaji. — Predviden pa je nastop v Rogški Slatini v juniju, ko bo tu zborovalo 8 sreskih društev. Podrobnosti o tem nastopu bomo objavili pravočasno v našem glasilu.

Odbor.

Šolski radio

—r XXVII. teden. Torek 28. aprila bo predaval g. Viktor Pirnat »Naša soseda Albanija«. K tej oddaji je podal sledeče misli.

Kot dijaki smo pozirali K. Mayev potopis »Skoki deželo Skipetarove«, naslajali smo se nad bivanjem J. Mlakarjevega Trebušnika v Albaniji, in današnja mladina menda v tem pogledu ni nič drugačna.

Pa se bomo ozrli po Albaniji. Od Bajane do Butrinta, od snežnih mejnikov do morske meje.

Potisnjena med Jadran, Jugoslavijo in Grčijo je Albanija s približno 30.000 kvadratnih km površine nekako tolikšna kot Belgija. Čudna dežela je še vedno, kot nekdanj. Albanski narod, izhaja iz starih ilirov. Albanci sami pa se smatrajo za potomce onih macedoncev, iz katerih je skoro pred dva tisoč leti izšel Aleksander Veliki.

Videli bomo razvoj Albanije iz nekdaj turške pokrajine preko male nemške kneževine pod Viljemom Wiedom v samostojno kraljevino Albanijo. Spoznali bomo tega močnega vladarja kot tudi starega narodnega junaka Jurija Kastrioti Skanderbega in druge.

Zamotano verstvo, svojevrstno šolstvo, književni jezik ter vpliv vseh mogočih narodov oziroma držav, vse to bo zraslo pred nami, da bomo poslej povsem drugače zrl na našo malo južno sosedo. II.—III.

Petek 1. maja nastopijo učenke licejske narodne šole s petjem Marijinih pesmi, vijolino in harmoniko; vodi g. Valentin Tomc. I.—III.

—r V kmetijskem radiu bo v nedeljo 26. aprila ob 16. uri predaval g. inž. Kotlovsek: O gnojilih in gnojenju.

Stanovska organizacija JUU iz izvršnega odbora

—iz Pretsedniku Jugoslovenskog učiteljskog udruženja Beograd. — Kumanovo 8. IV. 1936 god. — Učesnici učiteljskog zbora v Kumanovu pozdravljaju Vas in zahvaljuju za požrtvovan in uspeh rad za boljše izdrževanje naše narodne škole. — Pretsednik Aleksa Jovanović.

—iz Jugoslovenskom učiteljskom udruženju Beograd. Učitelji sreza šavničkog solidarišu se sa dosadanjim radom Glavnog odbora i žele, da se i dalje produži rad na dobro učiteljstva, a naročito još energičnije povede borba na vraćanje stalnosti učiteljima. — Učitelji sreza šavničkog u svim pitanjima, u pogledu progresivnog rešenja učiteljskog pitanja, čvrsto će ostati sa Vama. Primite druženje pozdrav. — Pretsednik M. Pejović. Sekretar Sava P. Nikolić.

—iz Jugoslovenskom učiteljskom udruženju Beograd. Učitelji sreza veleškog sa sednice sreskog nastavnického veća toplo pozdravljaju svoga pretsednika sa željom da istraje u radu za učiteljska prava. — Pretsednik veća J. Dordević.

—iz Gospodinu Ivanu Dimniku, pretsedniku Jugoslovenskog učiteljskog udruženja, Beograd. — 8. aprila 1936 g. D. Miholjac. — U ime današnje skupštine učitelja sreza donjomiholjackog pozdravljamo cijeli izvršni odbor odajući Vam priznanje i hvala za nešehični i požrtvovani Vaš rad u odbrani stalskih nam interesa. Ustrajte i nadalje, svi smo s Vama. Pretsednik: Rukavina. Tajnik: Zlatko Ašner.

Iz sekcije

—s Jugoslovenskom učiteljskom udruženju, sekcija za Dravsku banovinu Ljubljana. Učitelji sreza šavničkog solidarišući se sa Vami radom, a osuđujući sve što na put stoji pravednom rešenju učiteljskog pitanja, pozivamo Vas da zajednički do kraja izdržimo u svim našim zajedničkim pitanjima. Primite drugarski pozdrav. — Pretsednik: M. Perović, s. r. Sekretar: Sava P. Nikolić, s. r.

Iz društev

Vabila

—JUUSRESKO DRUŠTVO V KAMNIKU bo zborovalo v soboto 2. maja 1936 v Domžalah. Začetek ob pol 9. uri. Dnevni red: 1. Situacijsko poročilo. — 2. Predavanje o kmetstvu in gospodinjstvu nadaljevalnem šolstvu — svetnik Krošl Josip. — 3. Gospodarski referat. — 4. Slučajnosti. — Radi važnosti predavanja pričakujemo veliko udeležbo.

Odbor.

—JUUSRESKO DRUŠTVO RADOVLJICA bo zborovalo v soboto dne 9. maja 1936. v Kranju. Odbor je izposloval, da si bo članstvo ob tej priliki lahko ogledalo državno tekstilno šolo, tovarno »Jugočeška« (jugoslovansko-češka tekstilna industrija, d. d. v Kranju) in tovarno »Semperit« (jugoslovanske tvornice gumijevih izdelkov, družba z o. z. v Kranju). Ogled tovarn se bo vršil dopoldne, ker imenovani tovarni ob sobotah popoldne ne obratujeta. Po skupnem obedu se bo vršilo ob 2. uri popoldne v prostorih državne osnovne šole zborovanje z običajnim dnevnim redom. Članstvo naprošamo, da odputuje v Kranj s prvimi jutranjim vlakom. Zelim, da bi članstvo posetilo to zborovanje v čim večjem številu, ker bo to zborovanje najzanimivejše in najpoučnejše v tekočem šolskem letu. — Udeležba obvezna! — Na svidenje! — Odbor.

—JUUSRESKO DRUŠTVO V LITVI bo zborovalo predvidoma v soboto 9. maja 1936 ob 9. uri dopoldne v Ljubljani pri Mikliču. Dnevni red: 1. Predavanje g. šol. nadzornika Bezeljaka. 2. Društvene zadeve — poročila odbornikov. 3. Neorganizirani člani. 4. Slučajnosti. Odbor.

—JUUSRESKO DRUŠTVO ZA SREZA ČRNOMELJ IN METLIKO bo zborovalo dne 9. maja t. l. v narodni šoli v Črnemlju. Začetek zborovanja bo ob 8. uri in ne ob 13. uri kot je bil to doslej običaj in to zaradi tega, ker je čas od 13. do 16. ure odločno prekratko odmerjen in se zaradi tega vsa naša zborovanja izvrše v pospešenem tempu tako, da nikdar nobene stvari do dna ne pretrpimo. Dnevni red zborovanja pa je: 1. Poročilo blagajnika. 2. Koncentracijski pouk na enorazrednici. Predavata tov. Jandl in Kugler. 3. Poročilo odbora. 4. Šolski vtorci: nadaljevanje predavanja tov. Kravosa. 5. Šolska drevesnica: predava sr. kmet. ref. g. Stare iz Metlike. — Popoldne: 6. Ogled vzornega čebelnjaka na Talčjem vrhu pod vodstvom tov. Martelanca Vladimirja s primernim predavanjem. 7. Zbiranje narodnega blaga z ozirom na mitologijo starih Slovanov; navodila. 8. Slučajnosti.

Vabljeni prav vsi! Na svidenje v Črnemlju dne 9. maja ob 8. uri.

Odbor.

Poročila

—JUUSRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA-MESTO je zborovalo dne 28. marca t. l. ob 80% udeležbi članstva. Zborovanja so se udeležili: univ. prof. g. dr. Karel Ozvald, sreski šolski nadzorniki Grum, Drnovšek in Skulj in trije V. letniki drž. učiteljske šole v spremstvu gg. profesorjev — dr. Gogole, Anice Černejeve, Čopiča in Jegliča.

Predsednik je uvodoma pozdravil vse navzoče, imenoma prej imenovane a posebej predsednika JUU tov. Ivana Dimnika. Slednjega so pozdravili navzoči s prav prisrčnimi ovacijami, kar dokazuje veliko zaupanje, ki ga uživa med članstvom našega društva.

Tov. Ivan Dimnik je v obširnem in zanimivem poročilu podal točen pregled razlogov, ki nujno zahtevajo reformo glede vzdrževanja narodnih šol v naši državi. Na podlagi statističnih dokazov je temeljito obravnaval stanje šolskih poslopij in učil. šolske proračune, šolske datjave, prenatrpanost otrok v razredih, o novi uredbi o učnih knjigah, o stalnosti učiteljstva, o novem disciplinskem postopku za učiteljstvo, o državnem proračunu in amandmanih, ki so bili na predlog izvršnega odbora JUU sprejeti v finančni zakon z l. 1936/37. Ko je še omenil, da bo ministarstvo prosvete v najkrajšem času potrdilo nova pravila JUU, ki so bila sprejeta na sarajevski skupščini, je končal svoje poročilo s pripombo, da se organizacija dobro utrjuje in pridobiva na moči in ugledu po vseh banovinah in merodajnih mestih naše države.

Po razpravi se je predsednik zahvalil poročevalcu za njegova izvajanja in prosil tov. Vrance, da poda svoje poročilo.

Tov. Vrance je na globoko in široko posegel v metodo pouka in vzgoje osnovnošolske mladine. Na 4 primerih je nazorno pokazal, kakšni učni postopki so danes po razredih naše ožje domovine. V prvem primeru učitelj sam ustvarja miselni krog enega predmeta, sam podaja in oblikuje vrednote po določenih stopnjah. Učna oblika je pasivna: delovne pobude daje učitelj, smoter napove učitelj, končne rezultate poda učitelj. V drugem primeru učitelj skupno z otroki oblikuje obrazovalno tvarino posameznega predmeta. Učna oblika je aktivna: delovne pobude so otroške, učitelj organizira in usmerja, delajo večinoma otroci. V tretjem primeru učitelj ustvarja miselni krog enega predmeta, vzporedno vezanega z drugimi področji. Učna oblika je pasivna; delovna pobuda izhaja od učitelja, ki tudi sam podaja in oblikuje vrednote. V četrtem primeru učitelj skupno z otroki zajema snov iz življenjskih območij, oblikuje kulturne vrednote in izčrpa časovne pojave v njihovi vzročni ovisnosti. Delovne enote vsebujejo vedno vzgojno-izobraževalno jedro. Učna oblika je aktivna, ki zahteva radi prepletanja snovi in oblikovanja v širino in globino višek delovne sile »delovne zajednice«.

Navzoči so z vidnim zanimanjem sledili izvajanjem predavatelja, ki je v poljudno-znanstveni obliki podal zgodovinski razvoj in bistvo predmetnega, delovnega, koncentracijskega in strnjenegega pouka. Podrobni učni načrti, metodčne enote s strnjenim snovnim prisvajanjem in pismeni izdelki osnovne šole v Studenih pri Mariboru so dokaz, kako morata sodobni pouk in vzgoja postati del realnega življenja na vasi, v industrijskem kraju ali v mestu in kako morata zajeti vse kulturne vrednote in časovne pojave v njihovi vzročni ovisnosti. Ker se je bistvo strnjenegega pouka marsikje podrešno tolmačilo, so sprejeli navzoči predavateljeva izvajanja s priznanjem in odobravanjem.

Po predavanju je odredil predsednik 10-minutni odmor, med katerim so navzoči učiteljski in učiteljski s svojimi profesorji odšli. Sledilo je situacijsko poročilo. Predsednik je prečital in komentiral došle okrožnice ter prav toplo priporočal naše gospodarske in socialne ustanove, med katerimi je tudi Učiteljski obmoški dom v Omišlju na otoku Krku. Prav posebno živahna razprava je nastala pri okrožnici o obveznem bolniškem zavarovanju učiteljstva. Kljub malenkostni premiji in pohvalnem izražanju nekaterih članov, je bil predlog tov. Slokana z večino glasov odklonjen iz naslednjih razlogov:

a) Brezplačna zdravniška pomoč in zdravila ne ustrezajo zaželenemu uspehu, ker se članom bolniške blaginje ne posveča iste pozornosti kakor pacientom, ki sami plačajo zdravniški pregled in zdravila.

b) Specialno zdravljenje, porodniško poporo, poprav zobovja in razne druge terapevtske pripomočke oskrbi bolniška blaginja samo v primeru ugodnega finančnega stanja.

c) Učiteljstvo ima izvedeno zavarovanje, za primer bolezni dobi pri US brezobzerno posojilo, v času smrti pa primerno posmrtnino.

Pri slučajnostih je tov. Širok priporočal mladinsko knjigo »Pirhi«, prevod bolgarske mladinske književnosti, ki jo izda Mladinska matica za ceno 20 Din. Prihodnje zborovanje bo meseca maja.

V. Mlekuž, preds. Josip Mihelič, tajnik.

—JUUSRESKO DRUŠTVO SLOVENSKE BISTRICE je zborovalo 14. marca na Pragerskem od 74% udeležbi članstva.

Predsednik je pozdravil predvsem šolskega nadzornika Čepudra, sekcijkega tajnika Metoda Kumelja in odposlanca pedagoške centrale mariborske, tov. Alberta Zerjavca iz Maribora, dalje novo članico Zomerjevo Frido iz Pragerskega ter goste Zmavčev, Gabrijelo in Primčev, Ljudmilo. Spomnil se je nedavno umrlega tovariša Antona Hrena, čigar spominu je društvo poklonilo, kot njegov kamen, učiteljskemu domu v Mariboru 200 Din.

Sledilo je izčrpno in zanimivo situacijsko poročilo sekcijkega tajnika, ki je v nad dvehurnem govoru podrobno razpravljalo o vseh perečih vprašanjih učiteljskega stanja. Tako o zboljšanju disciplinskih predpisov, o stalnosti, o ureditvi neznosnega položaja učiteljev ženskih ročnih del, o zapostavljanju učiteljev bivših CMD šol, ki so za svoje delo prikrajšani, kljub temu, da so svoj čas zastavili svoje najboljši sile, da zaustavijo valove takratne germanizacije in madžarizacije, o uspehih in neuspehih glede plač itd., itd.

Sekcija je storila vse korake, da odvrne sistematično ponavljajoče se pavšalne napade na stan, s strani dela dnevnega tiska, ki je očitno hotel prikazati javnosti učiteljski stan v taki luči, da ustvari nasproti njemu nerazpoloženje, tako da bo pri ljudstvu zasovraženo in pripravljeno na dogodka, ki so sledili. Učiteljstvo ne taji, da so tudi v njegovih vrstah posamezniki vredni graje, odklanja pa, da se prestopki posameznikov zlorablajo v škodo ugledu vsega stanja. Organizacija je držala vedno svojo ravno stanovsko linijo, zahtev članstva ni nikdar obravnavala iz strankarsko političnega vidika; ampak je izrekla svoj veto vedno v prepričanju, da vrši svoje delo korektno in pravično. V obrambo neosnovanih očitkov in izpadov na stan je bila odločujočim krogom poslana obširna spomenica.

Zbor je izrekel organizaciji in njenim voditeljem polno zaupanje in zahvalo s prošnjo, naj se še dalje neustrašeno bori za stanovske interese; prav tako izrekla zahvalo bankama svetnikom gg. dr. Ravniku in Visenjaku, ki sta na zadnjem zasedanju edina junaško branila učiteljski stan.

Zaradi pomanjkanja časa, je moral predavatelj Zerjav, znan pedagoški delavec in pobornik najnovejše smeri zgodovinskega pouka svoje široko zasnovano predavanje, žal, znatno skrajšati. Omejil se je le na temo »Meje in možnosti zgodovinskega pouka v osnovni šoli«. Uvodoma je prikazal razvojne stopnje po Ferieru, Ozvaldu in Suzani Engelmannovi. Zadnja je za nas najnovejša. Po njej se zgodovinski pouk razdeli v več dob in bi za narodno šolo prišla v poštev: doba bajk do 7. leta, roba robinzonad do 12. in baladna doba do 14. leta. Snov in način dosedanjega pouka na naših šolah sta prikladna šele za otroke pred malo maturo. Snov osnovne šole je treba primerno novelizirati in epizirati, manjka nam zato česče potrebnih virov in priložnosti, kar naj bo skrb naših strokovnjakov in založnic, morda M. M. Iz njegovih interesantnih izjavanj posnemamo kratko, da zgodovinska učna snov, ki jo predpisujejo sedanjil učni načrti in način podajanja snovi, kjer igrata glavno vlogo kronologija in sistematika, nikakor ne odgovarjata interesnosti in duševni zmogljivosti otroka osnovne šole. — Predavatelj je žel mnogo odobravanja.

Zaključno besedo je imel šolski nadzornik Čepudr, zahvaljujoč se za iskrene pozdrave, je izrazil željo, naj bi učiteljstvo tudi v naprej, složno ramo ob rami, delovalo v prid šole in doma.

Tajnik Miloš, predsednik.

Kovič Iv., tajnik.

—JUUSRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA ZAH. DEL je zborovalo dne 4. aprila 1936 v Ljubljani. Od 100 članov je bilo navzočih 71 članov.

Zborovanje je otvoril predsednik tov. Vrhovec Stanko. Tajnica je ponovila misli iz govora predsednika JUU tov. Dimnika ob otvoritvi seje glavnega odbora z dne 30. dec. 1935, po katerih bi se res morali ravnati vsi učitelji, če jim je za močno in zdravo stanovsko organizacijo.

Pri vprašanju o obvezni uvedbi bolniškega zavarovanja je tov. Trpin predlagal, naj prosí društvo sekcijo za poročevalca, ki bo to vprašanje obravnaval v posebnem poročilu. Predlog je bil sprejet.

Tov. Vrance Ernest je predaval o »Važnih sodobnih pedagoških vprašanjih«. Od stavka do stavka njegovih predavanj je rastlo zanimanje članstva. Vsi navdušeni pa smo bili, ko nam je razkazal podrobne učne načrte, tednice in delovne knjige, vse oživljene z ilustracijami.

S. Vrhovec, preds. Lenarčič Ana, tajnica.

—g Za »Hrenov kamen« Učiteljskega doma v Mariboru so nadalje darovali: Učiteljstvo: osnovno šole na Pragerskem 50 Din, osn. šole pri Sv. Marjeti nižje Ptuja 100 Din, II. dekl. osn. šole v Mariboru 100 Din, osn. šole v Ljubčini 40 Din; učit. društvo Maribor 100 Din. Vsem darovalcem iskrena zahvala! — Skupni znesek darov za »Hrenov kamen« znaša doslej 11.166,50 Din.

M. Kožuh, blagajnik.

Mladinska matica

—mm 7. številka »Našega roda« je izredno bogata. Med sotrudniki so: Seliskar, Mrzel, Klopčič, Ribičič, Roš, Petelinova, Zupanc, Slokanova, Kunaver, Zupanič Jože in Drago. Zor in drugi. V ilustrativnem delu so zastopani Sirk, Gaspari in Sedej.

—mm Izšla je 7. številka »Našega roda«. Ekspedicija se je pričela 22. t. m., zaradi praznikov tedaj s pordnevo zamudo. Nekateri številke še niso naročili. Opozorjamo, da naročniki, ki niso plačali vseh števil »Našega roda« izgubijo pravico do knjig!

—mm Teslova prošnja se bo vršila na vseh šolah naše države dne 28. maja t. l. s predavanjem o tem našem izumitelju. Predavateljem je nujno potrebna knjiga, ki bi podala poleg življenjepisja tudi vpogled v delovanje in snovanje tega velikega izumitelja. Edino knjigo o Tesli v slovenščini je izdala Mladinska matica. Knjigo je napisal dr. Lavo Čermelj. Za šole jo daje Mladinska matica za to priliko po znižani ceni kart. po 20 Din, vez. v polplatno po 26 Din in v platno po 32 Din.

—mm »Pirhi«, knjiga bolgarskih pravljic, je bila povsod veselo sprejeta. Na nekaterih šolah se je priglasilo zanj nad 20 naročnikov. Drugod je bil odziv slabši. Nekateri šole so vrnilo celo edini izvod, ki so ga prejeli in še ta v takem stanju, da ni več uporaben. Takih primerov je — hvala Bogu — malo. Velika večina je knjigo z veseljem obdržala in mnogi so denar zanj tudi takoj poslali. Kdor še ni prosimo, da to čimprej stori, ker ima MM z izdajo mnogo stroškov. Kdor bi hotel zamenjati kartoniran izvod za vezan, to še vedno lahko stori, če je le knjiga nepoškodovana.

—mm LETOSNJE PUBLIKACIJE MLADINSKE MATICE. Na zadnji seji Mladinske matice je bilo sklenjeno, da izidejo letos naslednje knjige:

1. Kresnice IX.
2. Josip Ribičič: Čurimurci.
3. Adam Milkovič: Barake.
4. Oskar Hudales: Postelja gospoda Fibriha.

Kresnice bodo pestra reportaža zanimivosti iz vsega sveta.

»Čurimurci« so napeta in ljubka zgodba iz živalskega življenja. V tehnično izredno zanimivem delu stopnjuje tu Ribičič dramatičnost dejanja do konca. Morda je napisal Ribičič že marsikatero tako dobro stvar kot je ta, tako zanimivo pa še ne. Zgodba bo pravi posledek za naše najmlajše, tem bolj ker izide bogato ilustrirana, deloma v trobarvnem tisku. Zanimive ilustracije je izdelal prof. V. Cotič.

»Barake« so najboljša Milkovičeva mladinska povest. Mladi čitatelji, ki so s takim veseljem spremljali njegovega »Medvedka Markca« v »Našem rodu«, bodo še z večjim užitek sledili poglavju za poglavjem te socialne mladinske povesti. Kot je začetek te povesti žalosten in brezupen, tako je konec vesel in sončen. Delo je opremil z mnogimi celostanskimi ilustracijami ljubljene naše mladine Maksim Gaspari.

»Postelja gospoda Fibriha« je prav za prav realna knjiga, vendar jo je napisal Hudales tako, da jo čitaš kot lepo povest. Obdeluje pa lesno industrijo pri nas. Od drevesa v gozdu pa do izdelane oprave; ni dolga ta pot, vendar je združena z nevarnostmi in s trpljenjem. Jedro te knjige predstavlja življenje splavarjev, ki je težko in nevarno, ne pa tako lepo kot ga ponavadi opisujejo.

Tako dobijo naročniki Mladinske matice tudi letos 4 lepe knjige, ki bodo vse bogato ilustrirane. Namesto slikanice, ki so bile druga leta tiskane v litografiji, dobijo letos kot novost naročniki knjigo, ki bo tiskana v večbarvnem tisku s klišiji. Tisk s klišiji je lepši in seveda tudi dražji, vendar se je odbor MM odločil tudi za to žrtev, da le zadovolji mlade naročnike.

—mm O »Pirhih« je prinesel kratko notico »Pohod« od 10. IV., pravi, da je to pomembna knjiga in obljublja podrobno oceno.

Učiteljski pevski zbor JUU

—pev Članstvu sporočamo, da smo morali nameravane nastope po Gorenjski odložiti, deloma iz prometnih, deloma iz finančnih razlogov. Zdržitelj nastopov na Jesenicah in v Škofji Loki je iz omenjenih razlogov onemogočena. Pač pa bomo nastopili v teh dveh mestih, ko bodo pričeli redni pevski tečaji. — Predviden pa je nastop v Rogaski Slatini v juniju, ko bo tu zborovalo 8 sreskih društev. Podrobnosti o tem nastopu bomo objavili pravočasno v našem glasilu.

Odbor.

Šolski radio

—r XXVII. teden. Torek 28. aprila bo predaval g. Viktor Pirnat »Naša soseda Albanija«. K tej oddaji je podal sledeče misli.

Kot dijaki smo pozirali K. Mayev potopis »Skoki deželo Skipetarove«, naslajali smo se nad bivanjem J. Mlakarjevega Trebušnika v Albaniji, in današnja mladina menda v tem pogledu ni nič drugačna.

Pa se bomo ozrli po Albaniji. Od Bajane do Butrinta, od snežnih mejnikov do morske meje.

Potisnjena med Jadran, Jugoslavijo in Grčijo je Albanija s približno 30.000 kvadratnih km površine nekako tolikšna kot Belgija. Čudna dežela je še vedno, kot nekdanj. Albanski narod, izhaja iz starih ilirov. Albanci sami pa se smatrajo za potomce onih macedoncev, iz katerih je skoro pred dva tisoč leti izšel Aleksander Veliki.

Videli bomo razvoj Albanije iz nekdaj turške pokrajine preko male nemške kneževine pod Viljemom Wiedom v samostojno kraljevino Albanijo. Spoznali bomo tega modernega vladarja kot tudi starega narodnega junaka Jurija Kastrioti Skanderbega in druge.

Zamotano verstvo, svojevrstno šolstvo, književni jezik ter vpliv vseh mogočih narodov oziroma držav, vse to bo zraslo pred nami, da bomo poslej povsem drugače zrl na našo malo južno sosedo. II.—III.

Petek 1. maja nastopijo učenke licejske narodne šole s petjem Marijinih pesmi, vijolino in harmoniko; vodi g. Valentin Tomc. I.—III.

—r V kmetijskem radiu bo v nedeljo 26. aprila ob 16. uri predaval g. inž. Kotlovsek: O gnojilih in gnojenju.

Stanovska organizacija JUU iz izvršnega odbora

—iz Pretsedniku Jugoslovenskog učiteljskog udruženja Beograd. — Kumanovo 8. IV. 1936 god. — Učesnici učiteljskog zbora v Kumanovu pozdravljaju Vas in zahvaljujejo za požrtvovan in uspeh rad za boljše izdrževanje naše narodne šole. — Pretsednik Aleksa Jovanović.

—iz Jugoslovenskom učiteljskom udruženju Beograd. Učitelji sreza šavničkog solidarišu se sa dosadanjim radom Glavnog odbora i žele, da se i dalje produži rad na dobro učiteljsva, a naročito još energičnije povede borba na vraćanje stalnosti učiteljima. — Učitelji sreza šavničkog u svim pitanjima, u pogledu progresivnog rešenja učiteljskog pitanja, čvrsto će ostati sa Vama. Primite druženje pozdrav. — Pretsednik M. Pejović. Sekretar Sava P. Nikolić.

—iz Jugoslovenskom učiteljskom udruženju Beograd. Učitelji sreza veleškog sa sednice sreskog nastavnického veća toplo pozdravljaju svoga pretsednika sa željom da istraje u radu za učiteljska prava. — Pretsednik veća J. Dordević.

—iz Gospodinu Ivanu Dimniku, pretsedniku Jugoslovenskog učiteljskog udruženja, Beograd. — 8. aprila 1936 g. D. Miholjac. — U ime današnje skupštine učitelja sreza donjomiholjackog pozdravljamo cijeli izvršni odbor odajući Vam priznanje i hvala za nešebični i požrtvovani Vaš rad u odbrani stalskih nam interesa. Ustrajte i nadalje, svi smo s Vama. Pretsednik: Rukavina. Tajnik: Zlatko Ašner.

Iz sekcije

—s Jugoslovenskom učiteljskom udruženju, sekcija za Dravsku banovinu Ljubljana. Učitelji sreza šavničkog solidarišući se sa Vami radom, a osuđujući sve što na put stoji pravednom rešenju učiteljskog pitanja, pozivamo Vas da zajednički do kraja izdržimo u svim našim zajedničkim pitanjima. Primite drugarski pozdrav. — Pretsednik: M. Perović, s. r. Sekretar: Sava P. Nikolić, s. r.

Iz društev

Vabila

—JUUSRESKO DRUŠTVO V KAMNIKU bo zborovalo v soboto 2. maja 1936 v Domžalah. Začetek ob pol 9. uri. Dnevni red: 1. Situacijsko poročilo. — 2. Predavanje o kmetstvu in gospodinjstvu nadaljevalnem šolstvu — svetnik Krošl Josip. — 3. Gospodarski referat. — 4. Slučajnosti. — Radi važnosti predavanja pričakujemo veliko udeležbo.

Odbor.

—JUUSRESKO DRUŠTVO RADOVLJICA bo zborovalo v soboto dne 9. maja 1936. v Kranju. Odbor je izposloval, da si bo članstvo ob tej priliki lahko ogledalo državno tekstilno šolo, tovarno »Jugočeška« (jugoslovansko-češka tekstilna industrija, d. d. v Kranju) in tovarno »Semperit« (jugoslovanske tvornice gumijevih izdelkov, družba z o. z. v Kranju). Ogled tovarn se bo vršil dopoldne, ker imenovani tovarni ob sobotah popoldne ne obratujeta. Po skupnem obedu se bo vršilo ob 2. uri popoldne v prostorih državne osnovne šole zborovanje z običajnim dnevnim redom. Članstvo naprošamo, da odputuje v Kranj s prvimi jutranjimi vlakom. Zelim, da bi članstvo posetilo to zborovanje v čim večjem številu, ker bo to zborovanje najzanimivejše in najpoučnejše v tekočem šolskem letu. — Udeležba obvezna! — Na svidenje! — Odbor.

—JUUSRESKO DRUŠTVO V LITVI bo zborovalo predvidoma v soboto 9. maja 1936 ob 9. uri dopoldne v Ljubljani pri Mikliču. Dnevni red: 1. Predavanje g. šol. nadzornika Bezeljaka. 2. Društvene zadeve — poročila odbornikov. 3. Neorganizirani člani. 4. Slučajnosti. Odbor.

—JUUSRESKO DRUŠTVO ZA SREZA ČRNOMELJ IN METLIKO bo zborovalo dne 9. maja t. l. v narodni šoli v Črnemlju. Začetek zborovanja bo ob 8. uri in ne ob 13. uri kot je bil to doslej običaj in to zaradi tega, ker je čas od 13. do 16. ure odločno prekratko odmerjen in se zaradi tega vsa naša zborovanja izvrše v pospešenem tempu tako, da nikdar nobene stvari do dna ne prepremo. Dnevni red zborovanja pa je: 1. Poročilo blagajnika. 2. Koncentracijski pouk na enorazrednici. Predavata tov. Jandl in Kugler. 3. Poročilo odbora. 4. Šolski vtorci: nadaljevanje predavanja tov. Kravosa. 5. Šolska drevesnica: predava sr. kmet. ref. g. Stare iz Metlike. — Popoldne: 6. Ogled vzornega čebelnjaka na Talčjem vrhu pod vodstvom tov. Martelanca Vladimirja s primernim predavanjem. 7. Zbiranje narodnega blaga z ozirom na mitologijo starih Slovanov; navodila. 8. Slučajnosti.

Vabljeni prav vsi! Na svidenje v Črnemlju dne 9. maja ob 8. uri.

Odbor.

Poročila

—JUUSRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA-MESTO je zborovalo dne 28. marca t. l. ob 80% udeležbi članstva. Zborovanja so se udeležili: univ. prof. g. dr. Karel Ozvald, sreski šolski nadzorniki Grum, Drnovšek in Skulj in trije V. letniki drž. učiteljske šole v spremstvu gg. profesorjev — dr. Gogole, Anice Černejeve, Čopiča in Jegliča.

Predsednik je uvodoma pozdravil vse navzoče, imenoma prej imenovane a posebej predsednika JUU tov. Ivana Dimnika. Slednjega so pozdravili navzoči s prav prisrčnimi ovacijami, kar dokazuje veliko zaupanje, ki ga uživa med članstvom našega društva.

Tov. Ivan Dimnik je v obširnem in zanimivem poročilu podal točen pregled razlogov, ki nujno zahtevajo reformo glede vzdrževanja narodnih šol v naši državi. Na podlagi statističnih dokazov je temeljito obravnaval stanje šolskih poslopij in učil. šolske proračune, šolske datjave, prenatrpanost otrok v razredih, o novi uredbi o učnih knjigah, o stalnosti učiteljstva, o novem disciplinskem postopku za učiteljstvo, o državnem proračunu in amandmanih, ki so bili na predlog izvršnega odbora JUU sprejeti v finančni zakon z l. 1936/37. Ko je še omenil, da bo ministarstvo prosvete v najkrajšem času potrdilo nova pravila JUU, ki so bila sprejeta na sarajevski skupščini, je končal svoje poročilo s pripombo, da se organizacija dobro utrjuje in pridobiva na moči in ugledu po vseh banovinah in merodajnih mestih naše države.

Po razpravi se je predsednik zahvalil poročevalcu za njegova izvajanja in prosil tov. Vrance, da poda svoje poročilo.

Tov. Vrance je na globoko in široko posegel v metodo pouka in vzgoje osnovnošolske mladine. Na 4 primerih je nazorno pokazal, kakšni učni postopki so danes po razredih naše ožje domovine. V prvem primeru učitelj sam ustvarja miselni krog enega predmeta, sam podaja in oblikuje vrednote po določenih stopnjah. Učna oblika je pasivna: delovne pobude daje učitelj, smoter napove učitelj, končne rezultate poda učitelj. V drugem primeru učitelj skupno z otroki oblikuje obrazovno stvarno posameznega predmeta. Učna oblika je aktivna: delovne pobude so otroške, učitelj organizira in usmerja, delajo večinoma otroci. V tretjem primeru učitelj ustvarja miselni krog enega predmeta, vzporedno vezanega z drugimi področji. Učna oblika je pasivna; delovna pobuda izhaja od učitelja, ki tudi sam podaja in oblikuje vrednote. V četrtem primeru učitelj skupno z otroki zajema snov iz življenjskih območij, oblikuje kulturne vrednote in izčrpa časovne pojave v njihovi vzročni ovisnosti. Delovne enote vsebujejo vedno vzgojno-izobraževalno jedro. Učna oblika je aktivna, ki zahteva radi prepletanja snovi in oblikovanja v širino in globino višek delovne sile »delovne zajednice«.

Navzoči so z vidnim zanimanjem sledili izvajanjem predavatelja, ki je v poljudno-znanstveni obliki podal zgodovinski razvoj in bistvo predmetnega, delovnega, koncentracijskega in strnjenegega pouka. Podrobni učni načrti, metodične enote s strnjanim snovnim priskrivanjem in pismeni izdelki osnovne šole v Studenici pri Mariboru so dokaz, kako morata sodobni pouk in vzgoja postati del realnega življenja na vasi, v industrijskem kraju ali v mestu in kako morata zajeti vse kulturne vrednote in časovne pojave v njihovi vzročni ovisnosti. Ker se je bistvo strnjenegega pouka marsikje podrešno tolmačilo, so sprejeli navzoči predavateljeva izvajanja s priznanjem in odobravanjem.

Po predavanju je odredil predsednik 10-minutni odmor, med katerim so navzoči učiteljski in učiteljski s svojimi profesorji odšli. Sledilo je situacijsko poročilo. Predsednik je prečital in komentiral došle okrožnice ter prav toplo priporočal naše gospodarske in socialne ustanove, med katerimi je tudi Učiteljski obmoški dom v Omišlju na otoku Krku. Prav posebno živahna razprava je nastala pri okrožnici o obveznem bolniškem zavarovanju učiteljstva. Kljub malenkostni premiji in pohvalnem izražanju nekaterih članov, je bil predlog tov. Slokana z večino glasov odklonjen iz naslednjih razlogov:

a) Brezplačna zdravniška pomoč in zdravila ne ustrezajo zaželenemu uspehu, ker se članom bolniške blaginje ne posveča iste pozornosti kakor pacientom, ki sami plačajo zdravniški pregled in zdravila.

b) Specialno zdravljenje, porodniško poporo, poprav zobovja in razne druge terapevtske pripomočke oskrbi bolniška blaginja samo v primeru ugodnega finančnega stanja.

c) Učiteljstvo ima izvedeno zavarovanje, za primer bolezni dobi pri US brezobzerno posojilo, v času smrti pa primerno posmrtnino.

Pri slučajnostih je tov. Širok priporočal mladinsko knjigo »Pirhi«, prevod bolgarske mladinske književnosti, ki jo izda Mladinska matica za ceno 20 Din. Prihodnje zborovanje bo meseca maja.

V. Mlekuž, preds.

Josip Mihelič, tajnik.

—JUUSRESKO DRUŠTVO SLOVENSKE BISTRICE je zborovalo 14. marca na Pragerskem od 74% udeležbi članstva.

Predsednik je pozdravil predvsem šolskega nadzornika Čepudra, sekcijkega tajnika Metoda Kumelja in odposlanca pedagoške centrale mariborske, tov. Alberta Zerjavca iz Maribora, dalje novo članico Zomerjevo Frido iz Pragerskega ter goste Zmavčev, Gabrijelo in Primčev, Ljudmilo. Spomnil se je nedavno umrlega tovariša Antona Hrena, čigar spominu je društvo poklonilo, kot njegov kamen, učiteljskemu domu v Mariboru 200 Din.

Sledilo je izčrpno in zanimivo situacijsko poročilo sekcijkega tajnika, ki je v nad dvehurnem govoru podrobno razpravljalo o vseh perečih vprašanjih učiteljskega stanja. Tako o zboljšanju disciplinskih predpisov, o stalnosti, o ureditvi neznosnega položaja učiteljev ženskih ročnih del, o zapostavljanju učiteljev bivših CMD šol, ki so za svoje delo prikrajšani, kljub temu, da so svoj čas zastavili svoje najbolje sile, da zaustavijo valove takratne germanizacije in madžarizacije, o uspehih in neuspehih glede plač itd., itd.

Sekcija je storila vse korake, da odvrne sistematično ponavljajoče se pavšalne napade na stan, s strani dela dnevnega tiska, ki je očitno hotel prikazati javnosti učiteljski stan v taki luči, da ustvari nasproti njemu nerazpoloženje, tako da bo pri ljudstvu zasovraženo in pripravljeno na dogodka, ki so sledili. Učiteljstvo ne taji, da so tudi v njegovih vrstah posamezniki vredni graje, odklanja pa, da se prestopki posameznikov zlorabljajo v škodo ugledu vsega stanja. Organizacija je držala vedno svojo ravno stanovsko linijo, zahtev članstva ni nikdar obravnavala iz strankarsko političnega vidika; ampak je izrekla svoj veto vedno v prepričanju, da vrši svoje delo korektno in pravično. V obrambo neosnovanih očitkov in izpadov na stan je bila odločujočim krogom poslana obširna spomenica.

Zbor je izrekel organizaciji in njenim voditeljem polno zaupanje in zahvalo s prošnjo, naj se še dalje neustrašeno bori za stanovske interese; prav tako izrekla zahvalo bankama svetnikom gg. dr. Ravniku in Visenjaku, ki sta na zadnjem zasedanju edina junaško branila učiteljski stan.

Zaradi pomanjkanja časa, je moral predavatelj Zerjav, znan pedagoški delavec in pobornik najnovejše smeri zgodovinskega pouka svoje široko zasnovano predavanje, žal, znatno skrajšati. Omejil se je le na temo »Meje in možnosti zgodovinskega pouka v osnovni šoli«. Uvodoma je prikazal razvojne stopnje po Ferieru, Ozvaldu in Suzani Engelmannovi. Zadnja je za nas najnovejša. Po njej se zgodovinski pouk razdeli v več dob in bi za narodno šolo prišla v poštev: doba bajk do 7. leta, roba robinzonad do 12. in baladna doba do 14. leta. Snov in način dosedanjega pouka na naših šolah sta prikladna šele za otroke pred malo maturo. Snov osnovne šole je treba primerno novelizirati in epizirati, manjka nam zato česče potrebnih virov in priložnosti, kar naj bo skrb naših strokovnjakov in založnic, morda M. M. Iz njegovih interesantnih izjavajj posnemamo kratko, da zgodovinska učna snov, ki jo predpisujejo sedanjil učni načrti in način podajanja snovi, kjer igrata glavno vlogo kronologija in sistematika, nikakor ne odgovarjata interesnosti in duševni zmogljivosti otroka osnovne šole. — Predavatelj je žel mnogo odobravanja.

Zaključno besedo je imel šolski nadzornik Čepuder, zahvaljujoč se za iskrene pozdrave, je izrazil željo, naj bi učiteljstvo tudi v naprej, složno ramo ob rami, delovalo v prid šole in doma.

Tajnik Miloš, predsednik.

Kovič Iv., tajnik.

—JUUSRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA ZAH. DEL je zborovalo dne 4. aprila 1936 v Ljubljani. Od 100 članov je bilo navzočih 71 članov.

Zborovanje je otvoril predsednik tov. Vrhovec Stanko. Tajnica je ponovila misli iz govora predsednika JUU tov. Dimnika ob otvoritvi seje glavnega odbora z dne 30. dec. 1935, po katerih bi se res morali ravnati vsi učitelji, če jim je za močno in zdravo stanovsko organizacijo.

Pri vprašanju o obvezni uvedbi bolniškega zavarovanja je tov. Trpin predlagal, naj prosí društvo sekcijo za poročevalca, ki bo to vprašanje obravnaval v posebnem poročilu. Predlog je bil sprejet.

Tov. Vrance Ernest je predaval o »Važnih sodobnih pedagoških vprašanjih«. Od stavka do stavka njegovih predavanj je rastlo zanimanje članstva. Vsi navdušeni pa smo bili, ko nam je razkazal podrobne učne načrte, tednice in delovne knjige, vse oživljene z ilustracijami.

S. Vrhovec, preds.

Lenarčič Ana, tajnica.

—g Za »Hrenov kamen« Učiteljskega doma v Mariboru so nadalje darovali: Učiteljstvo: osnovno šole na Pragerskem 50 Din, osn. šole pri Sv. Marjeti nižje Ptuja 100 Din, II. dekl. osn. šole v Mariboru 100 Din, osn. šole v Ljubčini 40 Din; učit. društvo Maribor 100 Din. Vsem darovalcem iskrena zahvala! — Skupni znesek darov za »Hrenov kamen« znaša doslej 11.166,50 Din.

M. Kožuh, blagajnik.

Mladinska matica

—mm 7. številka »Našega roda« je izredno bogata. Med sotrudniki so: Seliškar, Mrzel, Klopčič, Ribičič, Roš, Petelinova, Zupanc, Slokanova, Kunaver, Zupanič Jože in Drago. Zor in drugi. V ilustrativnem delu so zastopani Sirk, Gaspari in Sedej.

—mm Izšla je 7. številka »Našega roda«. Ekspedicija se je pričela 22. t. m., zaradi praznikov tedaj s pordnevo zamudo. Nekateri številke še niso naročili. Opozorjamo, da naročniki, ki niso plačali vseh števil »Našega roda« izgubijo pravico do knjig!

—mm Teslova prošnja se bo vršila na vseh šolah naše države dne 28. maja t. l. s predavanjem o tem našem izumitelju. Predavateljem je nujno potrebna knjiga, ki bi podala poleg življenjepisja tudi vpogled v delovanje in snovanje tega velikega izumitelja. Edino knjigo o Tesli v slovenščini je izdala Mladinska matica. Knjigo je napisal dr. Lavo Čermelj. Za šole jo daje Mladinska matica za to priliko po znižani ceni kart. po 20 Din, vez. v polplatno po 26 Din in v platno po 32 Din.

—mm »Pirhi«, knjiga bolgarskih pravljic, je bila povsod veselo sprejeta. Na nekaterih šolah se je priglasielo zanjo nad 20 naročnikov. Drugod je bil odziv slabši. Nekateri šole so vrnille celo edini izvod, ki so ga prejeli in še ta v takem stanju, da ni več uporaben. Takih primerov je — hvala Bogu — malo. Velika večina je knjigo z veseljem obdržala in mnogi so denar zanjo tudi takoj poslali. Kdor še ni prosimo, da to čimprej stori, ker ima MM z izdajo mnogo stroškov. Kdor bi hotel zamenjati kartoniran izvod za vezan, to še vedno lahko stori, če je le knjiga nepoškodovana.

—mm LETOSNJE PUBLIKACIJE MLADINSKE MATICE. Na zadnji seji Mladinske matice je bilo sklenjeno, da izidejo letos naslednje knjige:

1. Kresnice IX.
2. Josip Ribičič: Čurimurci.
3. Adam Milkovič: Barake.
4. Oskar Hudales: Postelja gospoda Fibriha.

Kresnice bodo pestra reportaža zanimivosti iz vsega sveta.

»Čurimurci« so napeta in ljubka zgodba iz živalskega življenja. V tehnično izredno zanimivem delu stopnjuje tu Ribičič dramatičnost dejanja do konca. Morda je napisal Ribičič že marsikatero tako dobro stvar kot je ta, tako zanimivo pa še ne. Zgodba bo pravi posladek za naše najmlajše, tem bolj ker izide bogato ilustrirana, deloma v trobarvnem tisku. Zanimive ilustracije je izdelal prof. V. Cotič.

»Barake« so najboljša Milkovičeva mladinska povest. Mladi čitatelji, ki so s takim veseljem spremljali njegovega »Medvedka Markca« v »Našem rodu«, bodo še z večjim užitek sledili poglavju za poglavjem te socialne mladinske povesti. Kot je začetek te povesti žalosten in brezupen, tako je konec vesel in sončen. Delo je opremil z mnogimi celostanskimi ilustracijami ljubljene naše mladine Maksim Gaspari.

»Postelja gospoda Fibriha« je prav za prav realna knjiga, vendar jo je napisal Hudales tako, da jo čitaš kot lepo povest. Obdeluje pa lesno industrijo pri nas. Od drevesa v gozdu pa do izdelane oprave; ni dolga ta pot, vendar je združena z nevarnostmi in s trpljenjem. Jedro te knjige predstavlja življenje splavarjev, ki je težko in nevarno, ne pa tako lepo kot ga ponavadi opisujejo.

Tako dobijo naročniki Mladinske matice tudi letos 4 lepe knjige, ki bodo vse bogato ilustrirane. Namesto slikanice, ki so bile druga leta tiskane v litografiji, dobijo letos kot novost naročniki knjigo, ki bo tiskana v večbarvnem tisku s klišiji. Tisk s klišiji je lepši in seveda tudi dražji, vendar se je odbor MM odločil tudi za to žrtve, da le zadovolji mlade naročnike.

—mm O »Pirhih« je prinesel kratko notico »Pohod« od 10. IV., pravi, da je to pomembna knjiga in obljublja podrobno oceno.

Učiteljski pevski zbor JUJ

—pev Članstvu sporočamo, da smo morali nameravane nastope po Gorenjski odložiti, deloma iz prometnih, deloma iz finančnih razlogov. Zdržitelj nastopov na Jesenicah in v Škofji Loki je iz omenjenih razlogov onemogočena. Pač pa bomo nastopili v teh dveh mestih, ko bodo pričeli redni pevski tečaji. — Predviden pa je nastop v Rogški Slatini v juniju, ko bo tu zborovalo 8 sreskih društev. Podrobnosti o tem nastopu bomo objavili pravočasno v našem glasilu.

Odbor.

Šolski radio

—r XXVII. teden. Torek 28. aprila bo predaval g. Viktor Pirnat »Naša soseda Albanija«. K tej oddaji je podal sledeče misli.

Kot dijaki smo pozirali K. Mayev potopis »Skoki deželo Skipetarove«, naslajali smo se nad bivanjem J. Mlakarjevega Trebušnika v Albaniji, in današnja mladina menda v tem pogledu ni nič drugačna.

Pa se bomo ozrli po Albaniji. Od Bajane do Butrinta, od snežnih mejnikov do morske meje.

Potisnjena med Jadran, Jugoslavijo in Grčijo je Albanija s približno 30.000 kvadratnih km površine nekako tolikšna kot Belgija. Čudna dežela je še vedno, kot nekdanj. Albanski narod, izhaja iz starih ilirov. Albanci sami pa se smatrajo za potomce onih macedoncev, iz katerih je skoro pred dva tisoč leti izšel Aleksander Veliki.

Videli bomo razvoj Albanije iz nekdaj turške pokrajine preko male nemške kneževine pod Viljemom Wiedom v samostojno kraljevino Albanijo. Spoznali bomo tega močnega vladarja kot tudi starega narodnega junaka Jurija Kastrioti Skanderbega in druge.

Zamotano verstvo, svojevrstno šolstvo, književni jezik ter vpliv vseh mogočih narodov oziroma držav, vse to bo zraslo pred nami, da bomo poslej povsem drugače zrl na našo malo južno sosedo. II.—III.

Petek 1. maja nastopijo učenke licejske narodne šole s petjem Marijinih pesmi, vijolino in harmoniko; vodi g. Valentin Tomc. I.—III.

—r V kmetijskem radiu bo v nedeljo 26. aprila ob 16. uri predaval g. inž. Kotlovsek: O gnojilih in gnojenju.

Stanovska organizacija JUJ iz izvršnega odbora

—iz Pretsedniku Jugoslovenskog učiteljskog udruženja Beograd. — Kumanovo 8. IV. 1936 god. — Učesnici učiteljskog zbora v Kumanovu pozdravljaju Vas i zahvaljuju za požrtvovan i uspeh rad za bolje izdržavanje naše narodne škole. — Pretsednik Aleksa Jovanović.

—iz Jugoslovenskom učiteljskom udruženju Beograd. Učitelji sreza šavničkog solidarišu se sa dosadanjim radom Glavnog odbora i žele, da se i dalje produži rad na dobro učiteljstva, a naročito još energičnije povede borba na vraćanje stalnosti učiteljima. — Učitelji sreza šavničkog u svim pitanjima, u pogledu progresivnog rešenja učiteljskog pitanja, čvrsto će ostati sa Vama. Primite druženje pozdrav. — Pretsednik M. Pejović. Sekretar Sava P. Nikolić.

—iz Jugoslovenskom učiteljskom udruženju Beograd. Učitelji sreza veleškog sa sednice sreskog nastavnčkog veća toplo pozdravljaju svoga pretsednika sa željom da istraje u radu za učiteljska prava. — Pretsednik veća J. Dordević.

—iz Gospodinu Ivanu Dimniku, pretsedniku Jugoslovenskog učiteljskog udruženja, Beograd. — 8. aprila 1936 g. D. Miholjac. — U ime današnje skupštine učitelja sreza donjomiholjackog pozdravljamo cijeli izvršni odbor odajući Vam priznanje i hvala za nešebični i požrtvovani Vaš rad u odbrani stalskih nam interesa. Ustrajte i nadalje, svi smo s Vama. Pretsednik: Rukavina. Tajnik: Zlatko Ašner.

Iz sekcije

—s Jugoslovenskom učiteljskom udruženju, sekcija za Dravsku banovinu Ljubljana. Učitelji sreza šavničkog solidarišući se sa Vami radom, a osuđujući sve što na put stoji pravednom rešenju učiteljskog pitanja, pozivamo Vas da zajednički do kraja izdržimo u svim našim zajedničkim pitanjima. Primite drugarski pozdrav. — Pretsednik: M. Perović, s. r. Sekretar: Sava P. Nikolić, s. r.

Iz društev

Vabila

—JUJ SRESKO DRUŠTVO V KAMNIKU bo zborovalo v soboto 2. maja 1936 v Domžalah. Začetek ob pol 9. uri. Dnevni red: 1. Situacijsko poročilo. — 2. Predavanje o kmetstvu in gospodinjstvu nadaljevalnem šolstvu — svetnik Krošl Josip. — 3. Gospodarski referat. — 4. Slučajnosti. — Radi važnosti predavanja pričakujemo veliko udeležbo.

Odbor.

—JUJ SRESKO DRUŠTVO RADOVLJICA bo zborovalo v soboto dne 9. maja 1936. v Kranju. Odbor je izposloval, da si bo članstvo ob tej priliki lahko ogledalo državno tekstilno šolo, tovarno »Jugočeska« (jugoslovansko-česka tekstilna industrija, d. d. v Kranju) in tovarno »Semperit« (jugoslovanske tvornice gumijevih izdelkov, družba z o. z. v Kranju). Ogled tovarn se bo vršil dopoldne, ker imenovani tovarni ob sobotah popoldne ne obratujeta. Po skupnem obedu se bo vršilo ob 2. uri popoldne v prostorih državne osnovne šole zborovanje z običajnim dnevnim redom. Članstvo naprošamo, da odputuje v Kranj s prvim jutranjim vlakom. Zelim, da bi članstvo posetilo to zborovanje v čim večjem številu, ker bo to zborovanje najzanimivejše in najpoučnejše v tekočem šolskem letu. — Udeležba obvezna! — Na svidenje! — Odbor.

—JUJ SRESKO DRUŠTVO V LITVI bo zborovalo predvidoma v soboto 9. maja 1936 ob 9. uri dopoldne v Ljubljani pri Mikliču. Dnevni red: 1. Predavanje g. šol. nadzornika Bezeljaka. 2. Društvene zadeve — poročila odbornikov. 3. Neorganizirani člani. 4. Slučajnosti. Odbor.

—JUJ SRESKO DRUŠTVO ZA SREZA ČRNOMELJ IN METLIKO bo zborovalo dne 9. maja t. l. v narodni šoli v Črnemlju. Začetek zborovanja bo ob 8. uri in ne ob 13. uri kot je bil to doslej običaj in to zaradi tega, ker je čas od 13. do 16. ure odločno prekratko odmerjen in se zaradi tega vsa naša zborovanja izvrše v pospešenem tempu tako, da nikdar nobene stvari do dna ne pretrpimo. Dnevni red zborovanja pa je: 1. Poročilo blagajnika. 2. Koncentracijski pouk na enorazrednici. Predavata tov. Jandl in Kugler. 3. Poročilo odbora. 4. Šolski vtrevi: nadaljevanje predavanja tov. Kravosa. 5. Šolska drevesnica: predava sr. kmet. ref. g. Stare iz Metlike. — Popoldne: 6. Ogled vzornega čebelnjaka na Talčjem vrhu pod vodstvom tov. Martelanca Vladimirja s primernim predavanjem. 7. Zbiranje narodnega blaga z ozirom na mitologijo starih Slovanov; navodila. 8. Slučajnosti.

Vabljeni prav vsi! Na svidenje v Črnemlju dne 9. maja ob 8. uri.

Odbor.

Poročila

—JUJ SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA-MESTO je zborovalo dne 28. marca t. l. ob 80% udeležbi članstva. Zborovanja so se udeležili: univ. prof. g. dr. Karel Ozvald, sreski šolski nadzorniki Grum, Drnovšek in Skulj in trije V. letniki drž. učiteljske šole v spremstvu gg. profesorjev — dr. Gogole, Anice Černejeve, Čopiča in Jegliča.

Predsednik je uvodoma pozdravil vse navzoče, imenoma prej imenovane a posebej predsednika JUJ tov. Ivana Dimnika. Slednjega so pozdravili navzoči s prav prisrčnimi ovacijami, kar dokazuje veliko zaupanje, ki ga uživa med članstvom našega društva.

Tov. Ivan Dimnik je v obširnem in zanimivem poročilu podal točen pregled razlogov, ki nujno zahtevajo reformo glede vzdrževanja narodnih šol v naši državi. Na podlagi statističnih dokazov je temeljito obravnaval stanje šolskih poslopij in učil. šolske proračune, šolske datjave, prenatrpanost otrok v razredih, o novi uredbi o učnih knjigah, o stalnosti učiteljstva, o novem disciplinskem postopku za učiteljstvo, o državnem proračunu in amandmanih, ki so bili na predlog izvršnega odbora JUJ sprejeti v finančni zakon z l. 1936/37. Ko je še omenil, da bo ministarstvo prosvete v najkrajšem času potrdilo nova pravila JUJ, ki so bila sprejeta na sarajevski skupščini, je končal svoje poročilo s pripombo, da se organizacija dobro utrjuje in pridobiva na moči in ugledu po vseh banovinah in merodajnih mestih naše države.

Po razpravi se je predsednik zahvalil poročevalcu za njegova izvajanja in prosil tov. Vrance, da poda svoje poročilo.

Tov. Vrance je na globoko in široko posegel v metodo pouka in vzgoje osnovnošolske mladine. Na 4 primerih je nazorno pokazal, kakšni učni postopki so danes po razredih naše ožje domovine. V prvem primeru učitelj sam ustvarja miselni krog enega predmeta, sam podaja in oblikuje vrednote po določenih stopnjah. Učna oblika je pasivna: delovne pobude daje učitelj, smoter napove učitelj, končne rezultate poda učitelj. V drugem primeru učitelj skupno z otroki oblikuje obrazovalno tvarino posameznega predmeta. Učna oblika je aktivna: delovne pobude so otroške, učitelj organizira in usmerja, delajo večinoma otroci. V tretjem primeru učitelj ustvarja miselni krog enega predmeta, vzporedno vezanega z drugimi področji. Učna oblika je pasivna; delovna pobuda izhaja od učitelja, ki tudi sam podaja in oblikuje vrednote. V četrtem primeru učitelj skupno z otroki zajema snov iz življenjskih območij, oblikuje kulturne vrednote in izčrpa časovne pojave v njihovi vzročni ovisnosti. Delovne enote vsebujejo vedno vzgojno-izobraževalno jedro. Učna oblika je aktivna, ki zahteva radi prepletanja snovi in oblikovanja v širino in globino višek delovne sile »delovne zajednice«.

Navzoči so z vidnim zanimanjem sledili izvajanjem predavatelja, ki je v poljudno-znanstveni obliki podal zgodovinski razvoj in bistvo predmetnega, delovnega, koncentracijskega in strnjenegega pouka. Podrobni učni načrti, metodčne enote s strnjanim snovnim priskrivanjem in pismeni izdelki osnovne šole v Studenici pri Mariboru so dokaz, kako morata sodobni pouk in vzgoja postati del realnega življenja na vasi, v industrijskem kraju ali v mestu in kako morata zajeti vse kulturne vrednote in časovne pojave v njihovi vzročni ovisnosti. Ker se je bistvo strnjenegega pouka marsikje podrešno tolmačilo, so sprejeli navzoči predavateljeva izvajanja s priznanjem in odobravanjem.

Po predavanju je odredil predsednik 10-minutni odmor, med katerim so navzoči učiteljski in učiteljske s svojimi profesorji odšli. Sledilo je situacijsko poročilo. Predsednik je prečital in komentiral došle okrožnice ter prav toplo priporočal naše gospodarske in socialne ustanove, med katerimi je tudi Učiteljski obmorski dom v Omišlju na otoku Krku. Prav posebno živahna razprava je nastala pri okrožnici o obveznem bolniškem zavarovanju učiteljstva. Kljub malenkostni premiji in pohvalnem izražanju nekaterih članov, je bil predlog tov. Slokana z večino glasov odklonjen iz naslednjih razlogov:

a) Brezplačna zdravniška pomoč in zdravila ne ustrezajo zaželenemu uspehu, ker se članom bolniške blaginje ne posveča iste pozornosti kakor pacientom, ki sami plačajo zdravniški pregled in zdravila.

b) Specialno zdravljenje, porodniško poporo, poprav zobovja in razne druge terapevtske pripomočke oskrbi bolniška blaginja samo v primeru ugodnega finančnega stanja.

c) Učiteljstvo ima izvedeno zavarovanje, za primer bolezni dobi pri US brezobzerno posojilo, v času smrti pa primerno posmrtnino.

Pri slučajnostih je tov. Širok priporočal mladinsko knjigo »Pirhi«, prevod bolgarske mladinske književnosti, ki jo izda Mladinska matica za ceno 20 Din. Prihodnje zborovanje bo meseca maja.

V. Mlekuž, preds.

Josip Mihelič, tajnik.

—JUJ — SRESKO DRUŠTVO SLOVENSKE BISTRICE je zborovalo 14. marca na Pragerskem od 74% udeležbi članstva.

Predsednik je pozdravil predvsem šolskega nadzornika Čepudra, sekcijkega tajnika Metoda Kumelja in odposlanca pedagoške centrale mariborske, tov. Alberta Zerjavca iz Maribora, dalje novo članico Zomerjevo Frido iz Pragerskega ter goste Zmavčev, Gabrijelo in Primčev, Ljudmilo. Spomnil se je nedavno umrlega tovariša Antona Hrena, čigar spominu je društvo poklonilo, kot njegov kamen, učiteljskemu domu v Mariboru 200 Din.

Sledilo je izčrpno in zanimivo situacijsko poročilo sekcijkega tajnika, ki je v nad dvehurnem govoru podrobno razpravljalo o vseh perečih vprašanjih učiteljskega stanja. Tako o zboljšanju disciplinskih predpisov, o stalnosti, o ureditvi neznosnega položaja učiteljev ženskih ročnih del, o zapostavljanju učiteljev bivših CMD šol, ki so za svoje delo prikrajšani, kljub temu, da so svoj čas zastavili svoje najboljši sile, da zaustavijo valove takratne germanizacije in madžarizacije, o uspehih in neuspehih glede plač itd., itd.

Sekcija je storila vse korake, da odvrne sistematično ponavljajoče se pavšalne napade na stan, s strani dela dnevnega tiska, ki je očitno hotel prikazati javnosti učiteljski stan v taki luči, da ustvari nasproti njemu nerazpoloženje, tako da bo pri ljudstvu zasovraženo in pripravljeno na dogodka, ki so sledili. Učiteljstvo ne taji, da so tudi v njegovih vrstah posamezniki vredni graje, odklanja pa, da se prestopki posameznikov zlorablajo v škodo ugledu vsega stanja. Organizacija je držala vedno svojo ravno stanovsko linijo, zahtev članstva ni nikdar obravnavala iz strankarsko političnega vidika; ampak je izrekla svoj veto vedno v prepričanju, da vrši svoje delo korektno in pravično. V obrambo neosnovanih očitkov in izpadov na stan je bila odločujočim krogom poslana obširna spomenica.

Zbor je izrekel organizaciji in njenim voditeljem polno zaupanje in zahvalo s prošnjo, naj se še dalje neustrašeno bori za stanovske interese; prav tako izrekla zahvalo bankama svetnikom gg. dr. Ravniku in Visenjaku, ki sta na zadnjem zasedanju edina junaško branila učiteljski stan.

Zaradi pomanjkanja časa, je moral predavatelj Zerjav, znan pedagoški delavec in pobornik najnovije smeri zgodovinskega pouka svoje široko zasnovano predavanje, žal, znatno skrajšati. Omejil se je le na temo »Meje in možnosti zgodovinskega pouka v osnovni šoli«. Uvodoma je prikazal razvojne stopnje po Ferieru, Ozvaldu in Suzani Engelmannovi. Zadnja je za nas najnovejša. Po njej se zgodovinski pouk razdeli v več dob in bi za narodno šolo prišla v poštev: doba bajk do 7. leta, roba robinzonad do 12. in baladna doba do 14. leta. Snov in način dosedanjega pouka na naših šolah sta prikladna šele za otroke pred malo maturo. Snov osnovne šole je treba primerno novelizirati in epizirati, manjka nam zato česče potrebnih virov in priložnosti, kar naj bo skrb naših strokovnjakov in založnic, morda M. M. Iz njegovih interesantnih izjavanj posnemamo kratko, da zgodovinska učna snov, ki jo predpisujejo sedanjil učni načrti in način podajanja snovi, kjer igrata glavno vlogo kronologija in sistematika, nikakor ne odgovarjata interesnosti in duševni zmogljivosti otroka osnovne šole. — Predavatelj je žel mnogo odobravanja.

Zaključno besedo je imel šolski nadzornik Čepudr, zahvaljujoč se za iskrene pozdrave, je izrazil željo, naj bi učiteljstvo tudi v naprej, složno ramo ob rami, delovalo v prid šole in doma.

Tajnik Miloš, predsednik.

Kovič Iv., tajnik.

—JUJ SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA ZAH. DEL je zborovalo dne 4. aprila 1936 v Ljubljani. Od 100 članov je bilo navzočih 71 članov.

Zborovanje je otvoril predsednik tov. Vrhovec Stanko. Tajnica je ponovila misli iz govora predsednika JUJ tov. Dimnika ob otvoritvi seje glavnega odbora z dne 30. dec. 1935, po katerih bi se res morali ravnati vsi učitelji, če jim je za močno in zdravo stanovsko organizacijo.

Pri vprašanju o obvezni uvedbi bolniškega zavarovanja je tov. Trpin predlagal, naj prosí društvo sekcijo za poročevalca, ki bo to vprašanje obravnaval v posebnem poročilu. Predlog je bil sprejet.

Tov. Vrance Ernest je predaval o »Važnih sodobnih pedagoških vprašanjih«. Od stavka do stavka njegovih predavanj je rastlo zanimanje članstva. Vsi navdušeni pa smo bili, ko nam je razkazal podrobne učne načrte, tednice in delovne knjige, vse oživljene z ilustracijami.

S. Vrhovec, preds.

Lenarčič Ana, tajnica.

JUU SRESKO DRUŠTVO DOL. LENDAVA je zborovalo 4. aprila v Beltincih, kjer je bilo navzočih 70 članov ali 75%.

Preds. tov. Peternel je pozdravil članstvo in še posebej predavatelja g. prof. Vilka Novaka iz Maribora in rojaka iz Beltincev ter se spomnil pok. tov. Hrena, zaslužnega šolnika, ki je deloval pri šolskih in narodnih ustanovah.

G. prof. Novak je predaval o: prekmurškem šolskem slovstvu. Uvodoma je omenil najprej vse zasluge, ki so bili rojeni ali pa so delovali v Beltincih. Nato je skoraj v eno uro trajajočem govoru oertal vse znamenite pisatelje, ki so delovali na šolskem, literarnem in duhovnem polju. Iz referata je bilo razvidno s kako težavo in narodnimi žrtvami so delovali v dobi madžarizacije Prekmurja. Med članstvom so pa krožili izvirniki nekaterih pisateljev. Za temeljito izdelan referat se je tov. predsednik zahvalil g. profesorju Novaku.

Sledilo je situacijsko poročilo predsednika Peternela o delu Udruženja. Tajnik tov. Skočir je podal obširno poročilo o potrebi organizacije. V zvezi s tem je stavil predloge, ki so bili sprejeti:

CMD v Ljubljani naj se pisмено izreče zahvala za njeno narodno delo v obsejnim srezu Dol. Lendava.

Vse članstvo kompaktno pristopi k CMD. Tov. upravitelji naj napravijo še po 1 izvod izvlečka kronike in naj ga odpošljejo tov. tajniku v Bogojno.

Obnovi se predlog sprejet že na zborovanju v Dol. Lendavi, da naj članstvo zbira narodno blago med ljudstvom in naj zbrano pošlje tov. Dobrniku, ravnatelju mešč. šole v Dol. Lendavi.

Tov. predsednik je predlagal, da naj bo zastopnik učit. društva tudi odbornik podružnice CMD v Dol. Lendavi.

Sledilo je blagajniško poročilo. Blagajnik tov. Preininger je podal finančno stanje društvene blagajne.

Tajnik je še prečital dopise. V zvezi s tem, se je sklenilo, da se prispeva tov. Čikaru iz Siska 100 Din iz društvene blagajne.

Sprejet je bil tudi predlog, da naj sekcija posreduje, da se tovarišem, ki so odslužili vojaščino, pa so bili že v IX. skupini, prizna ista skupina, ne pa da bi morali pristati na to, da se sprejmejo v službo kot pripravniki.

Predlogi odsekov: Stanovsko politični odsek je stavil 3 predloge, ki so se odposlali sekciji in sicer radi gojitve štajerskih kokoši, v zadevi glavne statistike in radi stavbenih fondov.

Gospodarski odsek je predlagal, da se da KPA v M. Soboti 100 Din za knjižnico in odklonil obvezno bolniško zavarovanje. Stavil je tudi predloga radi predavateljev in radi odtegnjene stanarine pripravnikom iz l. 1932.

Tov. Drekonja, referent pedagoškega odseka je priporočal, da naj bi se vršili praktični kmetijski tečaji v srezu, kjer bi se jih udeležilo lahko več učiteljev.

Stavil se je predlog, naj se otrokom drž. uslužbencev zniža šolnina za srednje šole.

Prihodnje zborovanje bo 9. maja v Turnišču.

L. Peternel, s. r. preds. S. Skočir, s. r. tajnik.

JUU — SRESKO DRUŠTVO CELJE je zborovalo v Celju dne 4. aprila t. l. Zborovanja se je udeležilo 189 članov(ice) t. j. 86%.

Tov. predsednik odpravlja zborovanje, oriše položaj stanu, omenja napore organizacije, izpremembo zakona o disciplinskem postopku kakor tudi dajatve za šolstvo, ki so prenešene na banovino.

Nato podaja poročilo o zborovanju predsednikov učiteljskih društev v Mariboru.

V zvezi z obravnavanimi dopisi se sklene: 1. Zadrugi Učiteljski dom v Mariboru se nakaže kot prispevek 100 Din za Pestevškov in 100 Din za Hrenov kamen.

2. Sprejme se predlog šmarskega učit. društva glede skupnega zborovanja v Rogški Slatini v začetku junija.

Sledilo je predavanje tov. prof. Anice Černejeve: »O vzgojnem optimizmu in pesimizmu.« Navzoči so z velikim zanimanjem in užitkom sledili izvajanjem predavateljice, ki je načela v globinah problem odnosa med vzgojiteljem in otrokom utemeljujoč, kako bo delo vzgojitelja-optimista moglo voditi človeka k višjim vzorom.

Za tem je tov. nadv. Pestevšek razpravljal o pravilni obravnavi šolskih zamud.

Predlogi:

1. O predlogu glede plačevanja članarine po ključu plače, kakor so to uvedle druge strokovne organizacije, se bo razpravljalo na prihodnji odborovi seji, na katero se povabita tudi zastopnika mlajših tovarišev.

2. Organizacija naj izposluje za upoko-jence, žene neučiteljice in otroke več polovičnih voženj — vsaj 12 letno.

3. Konstituiranje častnega razsodišča v smislu društvenih pravil se odloži na prihodnje poslovno leto.

Slučajnosti:

1. Tov. Pogačnik poroča o učiteljskih zadrukah, priporoča včlanjenje zadržnikov pri Učiteljski tiskarni, kakor tudi nakup šolskih potrebščin pri isti. Apelira na tov. poverjenike raznih družb, naj priporočajo merodajnim činiteljem tiskanje knjig v Učit. tiskarni. Zadruga bi na ta način podpirale iz obresti svojih dohodkov obsejne šole in druge koristne ustanove.

2. Tov. Volavšek podaja pojasnilo glede osnutka za preosnovo »Samopomoči«, ki naj bi nudila še za doživetje razne ugodnosti.

3. Organizacija se naproša, da se informira pri merodajnih oblastih glede izvenšolskega dela, da se očuva učiteljstvo pred raznimi napadi.

4. Delegat na banovinski in državni skupščin bo tov. predsednik, v primeru zadržka tov. tajnica.

Fran Roš, preds. Milena Žagar, tajnica.

JUU — SRESKO DRUŠTVO PTUJ je zborovalo 9. marca 1936. v Ptuj. Navzočih je bilo 98 članov, ki so se povečini že prejšnji dan udeležili dobro uspelega koncerta Učiteljskega pevskega zbora.

V situacijskem poročilu izraža predsednik obče navdušenje za Učiteljski pevski zbor ter za organizacijo, ki stremi za zdravo stanovsko moralno, za boljše šolo in prosveto z izrazito idealnimi stremljenji v okvirju jugoslovanskega nacionalizma, ki želi zdravo in močno državo, ker edino le v taki se lahko izpolni naša misija. Čistimo in povzdignimo svojo organizacijo, zborovanja so najvišji forum reguliranja in izpopolnjevanja.

O vtisih iz Kemalove Turčije je predaval tov. Debenak. V zanimivem, umetniško zasnovanem predavanju je pričaral nazorno sliko o Kemalovi evropskizaciji Turčije, o turški folkloristiki, o pokrajinah, stavbah, muzejih, o sedanji in pretekli duševnosti, o prometu, gospodarstvu, industriji, kulturi in v obče o vsem, kar danes zajema Turčijo. Predavanje je imelo značaj širjenja svetovne naobrazbe, manjkale so mu le še slike o turškem šolstvu, sicer pa je bilo po vsebini, kritičnem presojanju in stilistiki prvotno.

Tov. Jurančič vprašuje, ali naj bo za nas merodajni novi pravopis, ali uredba — »ena in dvajset«, ali »dvajset eden«?

Tov. Zupančič sproži vprašanje pedagoških krožkov.

Tov. Hasl objasnjuje naj bi krožki (po 10 članov) delovali za vrnitev učiteljstva k šoli po razširjenju inteligence in interesa potom pripravljene debat; krožki bi naj oživel tudi zborovanja.

Priporoča se Ingoličeva knjiga »Lukarji«.

Predsednik: Šestan I. Dušan. Tajnik: Jancič Ivo.

JUU SRESKO DRUŠTVO KOZJE je zborovalo dne 4. aprila 1936 ob 10. uri v Lešicem.

Predsednik tov. Čok odpravi zborovanje z pozdravom na vse prisotne. Udeležba bi bila lahko boljša — 26 tovarišev t. j. 52% — zlasti od strani bližnjih tovarišev(ice). Obžaluje se izstop par tovarišev in apelira na vse, naj ostanejo zvesti, posebno sedaj, ko nam je vsem združena sloga najbolj potrebna.

I. Prečita se zapisnik zadnjega zborovanja. Pomotoma je izpadlo, da se je o priliki zadnjega zborovanja predsednik spomnil umrlega tovariša Hrena kot organizatorja in najboljšega tovariša.

II. Sledi čitanje dopisov. — Z ozirom na dopis glede bolniškega zavarovanja se je sklenilo že lansko leto, da isto za nas pod takimi pogoji nima pomena. Iste ugodnosti ima vsak za 10 Din pri Okrožnem uradu. — Predsednik toplo priporoča vsem pristop k »Učiteljskemu domu«.

III. Nato poda tov. Zehrer izčrpno poročilo o sestanku predsednikov v Mariboru, za kar se mu predsednik toplo zahvali.

IV. Sledi referat tov. Kosa Maksa:

V svojem referatu nam je podal zanimivosti ozvezdja, kateremu so sledili vsi z velikim zanimanjem. Predsednik se zahvali želeč, naj bi zopet kmalu poročal kaj zanimivega.

V. Predlogi. Ker posnemamo iz dnevnega časopisa, da se še vedno vrše v drugih strokah napredovanja po skupinah, prosimo JUU, da intervenira pri g. ministru prosvete, da ugotovi v kolikor so podane možnosti za ta napredovanja v resoru ministrstva prosvete, da bomo lahko tudi v naši stroki napredovali, čeprav počasneje. — S spremembo zakona naj bi imele učiteljice — porodnice dopust 6 tednov prej in 6 tednov potem, kot ga ima vsaka delavka, z ozirom na njeno duševno delo in na vpliv na doraščajočo šolsko mladino.

Prihodnje zborovanje bo na povabilo šmarskega društva v Rogški Slatini združeno še z drugimi društvi. V primeru, da bi se od-

zvalo premalo tovarišev, bo zborovanje v Kozjem meseca junija, na katerem bo referirala tov. Moser Julijana, Čok Albert, preds. Kleč Tončka, tajnica.

Novosti na knjižnem trgu

—k Anton Ingolič: Lukarji. — Založila Tiskovna založba v Mariboru, 311 str. Broš. 60 Din, vez. 70 Din.

Miško Krajnc, Janez Potrč in Anton Ingolič predstavljajo v slovenski literaturi samonikle osebnosti. Oni so zrastle iz svoje okolice z vsem bistvom. Tako so pred kratkim izšli Ingoličevi Lukarji, roman, ki je lansko leto izhajal v Ljubljanskem zvonu in bil sprejet v javnosti kot eno najmočnejših del zadnjih let. Z Lukarji je Ingolič posvetil v za širšo slovensko javnost manj znano Lukarijo, t. j. pokrajino spodnjega ptujskega polja med Dravo in Halozami ter Pesnico in Slovenskimi goricami. Roman je kolektivno delo, v katerem nastopajo kmetje, težaki, rokodelci, fantje, dekleta, otroci, študentje, duhovniki, učitelji, gostilničarji, mežnarji, graščaki, bogati in revni, veseli in žalostni, poedino in skupno itd. Iz romana sije svojevrstna realitika in naturalizem, kateri nam odkriva kmečko življenje v nenašljivi neromantični obliki, kakor smo bili vajeni do sedaj. Z Lukarji je podan čisto gotovo osnutek kako bi bilo našega kmeta literarno obdelati. Živeli

smo že v nekakem prepričanju, da je naša literatura izčrpala slovenskega kmeta. Tu je pisatelj šele opomnil koliko še imamo v našem človeku samoniklosti s posebnim ozirom na dejstvo, da so v Sloveniji ekonomske in življenjske prilike tako različne in slikovite, ki silijo ravno našega kmeta, da se tako različno izživlja. Kako bi naša literatura obogatela, ko bi se vstali obiskovalci Haložana, Pohorja, Savinjskega itd.

Evropski generalni štabi so svoje dni zahvalili, da so morali oficirji poznati Reymontove Kmete, ki so jim bili pripomoček za spoznavanje kmečkega človeka. Čisto gotovo da je Ingolič s svojimi Lukarji uspel, da mi kot učitelji in vzgojitelji vidimo v našem ljudstvu po njem marsikaj, česar do sedaj nismo videli. To pa mnogokrat zaradi tega, ker smo v sredi njega ter igramo v ljudski zajednici hvaležno ali nehvaležno vlogo.

Josip Jurančič.

— Breda Šček: Pojmo spat. V Ločah je izšla zbirka naše tovarišice. O tej zbirki priobčuje naš odlični skladatelj Škerjanc v »Jutru« od 11. IV. t. l. sledečo kritiko: — Plo-dovita in edina naša glasbena avtorica Breda Ščekova, je spet izdala novo zbirko popevk, tokrat za mladinski ali ženski zbor, delno a capella, delno s spremljavo klavirja. V zbirki, ki jo krasi naslovna slika (avtor na sliki ni označen), najdeš 11 pesmi naših pesnikov v nepretenciozni, preprosti, a spevni in uporabni glasbitvi. Zbori so priporočljivi vsem našim mladinskim in žeskim zborom ter bodo dobro služili svojemu namenu.

Inozemsko šolstvo in učiteljstvo

* FRANCOSKO UDRUŽENJE MLADIH UČITELJEV. Med mladimi učitelji, ali bolje med mlado učiteljsko generacijo se opaža po večini držav, da nimajo smisla za stanovsko organizacijo in sploh kakršnekoli stanovske probleme. Iskati vzrokov tej pasivnosti najmlajših je predvsem v netrejenih gospodarskih razmerah, ki onemogočajo pravičen pogled in usmeritev v svojem poklicu. Eden zelo važnih psiholoških razlogov je pa tudi ta, da se čutijo mladi učitelji v organizacijah, pa četudi so stanovske, nekako zapostavljene, ker jih vodijo starejši tovariši s čisto drugačnim odnosom do svojega učiteljskega poklica in mnogokdaj tudi z diametralno se nasprotujočim pojmovanjem nalog sodobnega učitelja. Ta nasprotstva so se opažala tudi med učitelji v Franciji in tako se je odločila mlada učiteljska generacija za to, da si ustanovi svoje združenje in to izven okvira stare stanovske organizacije. Vanjo pa imajo vstop vsi, ki soglašajo z delom in smernicami te mlade stanovske organizacije. Letna članarina znaša 10—15 fr. Izdajajo svoj stanovski časopis s posebno prilogo za najmlajše učitelje in začetnike. Značilno pri tej organizaciji je tudi to, da imajo vstop vanjo tudi učiteljski častniki. Časopis je stanovsko usmerjen, vendar pa so glavne razprave in članki ideološkega značaja. Zanimiv je pa tudi radi tega, ker se opaža v pisanju tega lista nek nov duh, neko novo gledanje tako na praktično delo v šoli, kakor tudi na odnos med šolo in življenjem. Med mlado in staro generacijo ni sicer nikakega stanovskega sovraštva ali kaj sličnega, toda s tako rešitvijo perečega vprašanja je podan

najboljši dokaz, da se dajo tudi kočljiva vprašanja, kakor je stremjenje mladih in praktično stanovsko delo starih, rešiti na povsem pravičen in ugoden način. Tako je tudi nemoten razvoj dela enih in drugih. V zadnjih po-čitnicah so imeli v Parizu kongres, na katerem se je sešlo nekaj tisoč mladih učiteljev. Na tem kongresu so se rešili celo vrsto perečih vprašanj in se tudi odločili za usmeritev svojega nadaljnjega dela. Sklenili so tudi, da bodo za velike počitnice prihodnjega leta priredili v Parizu mednarodni kongres mladega učiteljstva in povabili nanj mlade učitelje iz vseh držav. K temu je pripomnil, da se je ustanovila organizacija mladih učiteljev tudi na Češkoslovaškem in da se ji je posrečilo spraviti v svoje vrste lepo število mladih bodočih narodnih kulturnih in prosvetnih delavcev.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

FR. P. ZAJEC
izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 1

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplovere, risalno orodje, mikroskope, fotoaparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ

Kreditna zadruga državnih uslužbencev v Ljubljani, Gajeva ulica št. 9 — v lastni hiši

Najstarejša kreditna zadruga v Jugoslaviji, ustanovljena leta 1874. Poštni čekovni račun št. 10.681. Telefon št. 3413. Posojila do Din 10.000.— vsem javnim nameščencem po 8% proti zasnambi na plačo na prvem mestu in poroštvo.

Avgust Agnola
LJUBLJANA
TYRŠEVA CESTA ŠT. 10
Telefon 2478.

Zaloga stekla, porcelana, kamnine, zrcal in šip. Kompletne opreme za restavracije, hotele, gostilne, kavarne in bare ter za splošno gospodinjstvo. Lukazni predmeti.

Priporočamo trdke, ki inserirajo v našem glasilu!

Novo stenske slike!

1. Sarajevo,
2. Manastir sv. Nauma in manastir Gračanica,
3. Triglav, Bled, Peričnik.

Velikost slike 66 × 88 cm. — Cena slike je Din 50.— Slike so izdelane v bakrotisku in so odobrene od Ministrstva prosvete.

Naročila sprejema

KNJIGARNA »UČITELJSKE TISKARNE«

V LJUBLJANI

Pisalni stroj v elegantnem lesenem pokrovu

»MIGNON«

precizen izdelek svetovno znane tovarne »Evropa« v Erfurtu, Nemčija

Edini pisalni stroj, ki je urejen na tak način, da piše vse svetovne jezike. — Za gg. učitelje in šolske uprave zaradi izredno ugodnih odplačilnih pogojev zelo prikladen. Cena tovarniško novemu stroju je Din 1680.—, plačljivo v 12 mesečnih obrokih po Din 140.—. Prvi obrok s povzetjem. Isti stroj za pisavo v jugoslov. latinici in cirilici stane samo Din 140.— več.

Edinole pri gen. zastopstvu tvornice za Jugoslavijo:

Ing. FRANC LAVRIČ

Ljubljana, poštni predal 177 — Telefon 24-60

JUU SRESKO DRUŠTVO DOL. LENDAVA je zborovalo 4. aprila v Beltincih, kjer je bilo navzočih 70 članov ali 75%.

Preds. tov. Peternel je pozdravil članstvo in še posebej predavatelja g. prof. Vilka Novaka iz Maribora in rojaka iz Beltincev ter se spomnil pok. tov. Hrena, zaslužnega šolnika, ki je deloval pri šolskih in narodnih ustanovah.

G. prof. Novak je predaval o: prekmurškem šolskem slovstvu. Uvodoma je omenil najprej vse zasluge, ki so bili rojeni ali pa so delovali v Beltincih. Nato je skoraj v eno uro trajajočem govoru oertal vse znamenite pisatelje, ki so delovali na šolskem, literarnem in duhovnem polju. Iz referata je bilo razvidno s kako težavo in narodnimi žrtvami so delovali v dobi madžarizacije Prekmurja. Med članstvom so pa krožili izvirniki nekaterih pisateljev. Za temeljito izdelan referat se je tov. predsednik zahvalil g. profesorju Novaku.

Sledilo je situacijsko poročilo predsednika Peternela o delu Udruženja. Tajnik tov. Skočir je podal obširno poročilo o potrebi organizacije. V zvezi s tem je stavil predloge, ki so bili sprejeti:

CMD v Ljubljani naj se pisмено izreče zahvala za njeno narodno delo v obsejnim srezu Dol. Lendava.

Vse članstvo kompaktno pristopi k CMD. Tov. upravitelji naj napravijo še po 1 izvod izvlečka kronike in naj ga odpošljejo tov. tajniku v Bogojno.

Obnovi se predlog sprejet že na zborovanju v Dol. Lendavi, da naj članstvo zbira narodno blago med ljudstvom in naj zbrano pošlje tov. Dobrniku, ravnatelju mešč. šole v Dol. Lendavi.

Tov. predsednik je predlagal, da naj bo zastopnik učit. društva tudi odbornik podružnice CMD v Dol. Lendavi.

Sledilo je blagajniško poročilo. Blagajnik tov. Preininger je podal finančno stanje društvene blagajne.

Tajnik je še prečital dopise. V zvezi s tem, se je sklenilo, da se prispeva tov. Čikaru iz Siska 100 Din iz društvene blagajne.

Sprejet je bil tudi predlog, da naj sekcija posreduje, da se tovarišem, ki so odslužili vojaščino, pa so bili že v IX. skupini, prizna ista skupina, ne pa da bi morali pristati na to, da se sprejmejo v službo kot pripravniki.

Predlogi odsekov: Stanovsko politični odsek je stavil 3 predloge, ki so se odposlali sekciji in sicer radi gojitve štajarskih kokoši, v zadevi glavne statistike in radi stavbenih fondov.

Gospodarski odsek je predlagal, da se da KPA v M. Soboti 100 Din za knjižnico in odklonil obvezno bolniško zavarovanje. Stavil je tudi predloga radi predavateljev in radi odtegnjene stanarine pripravnikom iz l. 1932.

Tov. Drekonja, referent pedagoškega odseka je priporočal, da naj bi se vršili praktični kmetijski tečaji v srezu, kjer bi se jih udeležilo lahko več učiteljev.

Stavil se je predlog, naj se otrokom drž. uslužbencev zniža šolnina za srednje šole.

Prihodnje zborovanje bo 9. maja v Turnišču.

L. Peternel, s. r. preds. S. Skočir, s. r. tajnik.

JUU — SRESKO DRUŠTVO CELJE je zborovalo v Celju dne 4. aprila t. l. Zborovanja se je udeležilo 189 članov(ice) t. j. 86%.

Tov. predsednik odpravlja zborovanje, oriše položaj stanu, omenja napore organizacije, izpremembo zakona o disciplinskem postopku kakor tudi dajatve za šolstvo, ki so prenešene na banovino.

Nato podaja poročilo o zborovanju predsednikov učiteljskih društev v Mariboru.

V zvezi z obravnavanimi dopisi se sklene: 1. Zadržati Učiteljski dom v Mariboru se nakaže kot prispevek 100 Din za Pestevskov in 100 Din za Hrenov kamen.

2. Sprejme se predlog šmarskega učit. društva glede skupnega zborovanja v Rogasški Slatini v začetku junija.

Sledilo je predavanje tov. prof. Anice Černejeve: »O vzgojnem optimizmu in pesimizmu.« Navzoči so z velikim zanimanjem in užitkom sledili izvajanjem predavateljice, ki je načela v globinah problem odnosa med vzgojiteljem in otrokom utemeljujoč, kako bo delo vzgojitelja-optimista moglo voditi človeka k višjim vzorom.

Za tem je tov. nadv. Pestevšek razpravljal o pravilni obravnavi šolskih zamud.

Predlogi: 1. O predlogu glede plačevanja članarine po ključu plače, kakor so to uvedle druge strokovne organizacije, se bo razpravljalo na prihodnji odborovi seji, na katero se povabita tudi zastopnika mlajših tovarišev.

2. Organizacija naj izposluje za upoko-jence, žene neučiteljice in otroke več polovičnih voženj — vsaj 12 letno.

3. Konstituiranje častnega razsodišča v smislu društvenih pravil se odloži na prihodnje poslovno leto.

Slučajnosti:

1. Tov. Pogačnik poroča o učiteljskih zadrukah, priporoča včlanjenje zadržnikov pri Učiteljski tiskarni, kakor tudi nakup šolskih potrebščin pri isti. Apelira na tov. poverjenike raznih družb, naj priporočajo merodajnim činiteljem tiskanje knjig v Učit. tiskarni. Zadržke bi na ta način podpirale iz obresti svojih dohodkov obmejne šole in druge koristne ustanove.

2. Tov. Volavšek podaja pojasnilo glede osnutka za preosnovo »Samopomoči«, ki naj bi nudila še za doživetje razne ugodnosti.

3. Organizacija se naproša, da se informira pri merodajnih oblastih glede izvenšolskega dela, da se očuva učiteljstvo pred raznimi napadi.

4. Delegat na banovinski in državni skupščin bo tov. predsednik, v primeru zadržke tov. tajnica.

Fran Roš, preds. Milena Žagar, tajnica.

JUU — SRESKO DRUŠTVO PTUJ je zborovalo 9. marca 1936. v Ptuj. Navzočih je bilo 98 članov, ki so se povečini že prejšnji dan udeležili dobro uspelega koncerta Učiteljskega pevskega zbora.

V situacijskem poročilu izraža predsednik obče navdušenje za Učiteljski pevski zbor ter za organizacijo, ki stremi za zdravo stanovsko moralno, za boljše šolo in prosveto z izrazito idealnimi stremljenji v okvirju jugoslovanskega nacionalizma, ki želi zdravo in močno državo, ker edino le v taki se lahko izpolni naša misija. Čistimo in povzdignimo svojo organizacijo, zborovanja so najvišji forum reguliranja in izpopolnjevanja.

O vtisih iz Kemalove Turčije je predaval tov. Debenak. V zanimivem, umetniško zasnovanem predavanju je pričaral nazorno sliko o Kemalovi evropskizaciji Turčije, o turški folkloristiki, o pokrajinah, stavbah, muzejih, o sedanji in pretekli duševnosti, o prometu, gospodarstvu, industriji, kulturi in v obče o vsem, kar danes zajema Turčijo. Predavanje je imelo značaj širjenja svetovne naobrazbe, manjkale so mu le še slike o turškem šolstvu, sicer pa je bilo po vsebini, kritičnem presojanju in stilistiki prvovrstno.

Tov. Jurančič vprašuje, ali naj bo za nas merodajni novi pravopis, ali uredba — »ena in dvajset«, ali »dvajset eden«?

Tov. Zupančič sproži vprašanje pedagoških krožkov.

Tov. Hasl objasnjuje naj bi krožki (po 10 članov) delovali za vrnitev učiteljstva k šoli po razširjenju inteligence in interesa potom pripravljenej debati; krožki bi naj oživel tudi zborovanja.

Priporoča se Ingoličeva knjiga »Lukarji«.

Predsednik: Šestan I. Dušan. Tajnik: Jancič Ivo.

JUU SRESKO DRUŠTVO KOZJE je zborovalo dne 4. aprila 1936 ob 10. uri v Lešicem.

Predsednik tov. Čok odpravi zborovanje z pozdravom na vse prisotne. Udeležba bi bila lahko boljša — 26 tovarišev t. j. 52% — zlasti od strani bližnjih tovarišev(ice). Obžaluje se izstop par tovarišev in apelira na vse, naj ostanejo zvesti, posebno sedaj, ko nam je vsem združena sloga najbolj potrebna.

I. Prečita se zapisnik zadnjega zborovanja. Pomotoma je izpadlo, da se je o priliki zadnjega zborovanja predsednik spomnil umrlega tovariša Hrena kot organizatorja in najboljšega tovariša.

II. Sledi čitanje dopisov. — Z ozirom na dopis glede bolniškega zavarovanja se je sklenilo že lansko leto, da isto za nas pod takimi pogoji nima pomena. Iste ugodnosti ima vsak za 10 Din pri Okrožnem uradu. — Predsednik toplo priporoča vsem pristop k »Učiteljskemu domu«.

III. Nato poda tov. Zehrer izčrpno poročilo o sestanku predsednikov v Mariboru, za kar se mu predsednik toplo zahvali.

IV. Sledi referat tov. Kosa Maksa:

V svojem referatu nam je podal zanimivosti ozvezdja, kateremu so sledili vsi z velikim zanimanjem. Predsednik se zahvali želeč, naj bi zopet kmalu poročal kaj zanimivega.

V. Predlogi. Ker posnemamo iz dnevnega časopisa, da se še vedno vrše v drugih strokah napredovanja po skupinah, prosimo JUU, da intervenira pri g. ministru prosvete, da ugotovi v kolikor so podane možnosti za ta napredovanja v resoru ministrstva prosvete, da bomo lahko tudi v naši stroki napredovali, čeprav počasneje. — S spremembo zakona naj bi imele učiteljice — porodnice dopust 6 tednov prej in 6 tednov potem, kot ga ima vsaka delavka, z ozirom na njeno duševno delo in na vpliv na doraščajočo šolsko mladino.

Prihodnje zborovanje bo na povabilo šmarskega društva v Rogasški Slatini združeno še z drugimi društvi. V primeru, da bi se od-

zvalo ipremalo tovarišev, bo zborovanje v Kozjem meseca junija, na katerem bo referirala tov. Moser Julijana, Čok Albert, preds. Kleč Tončka, tajnica.

Novosti na knjižnem trgu

—k Anton Ingolič: Lukarji. — Založila Tiskovna založba v Mariboru, 311 str. Broš. 60 Din, vez. 70 Din.

Miško Krajnc, Janez Potrč in Anton Ingolič predstavljajo v slovenski literaturi samonikle osebnosti. Oni so zrastle iz svoje okolice z vsem bistvom. Tako so pred kratkim izšli Ingoličevi Lukarji, roman, ki je lansko leto izhajal v Ljubljanskem zvonu in bil sprejet v javnosti kot eno najmočnejših del zadnjih let. Z Lukarji je Ingolič posvetil v za širšo slovensko javnost manj znano Lukarijo, t. j. pokrajino spodnjega ptujskega polja med Dravo in Halozami ter Pesnico in Slovenskimi goricami. Roman je kolektivno delo, v katerem nastopajo kmetje, težaki, rokodelci, fantje, dekleta, otroci, študentje, duhovniki, učitelji, gostilničarji, mežnarji, graščaki, bogati in revni, veseli in žalostni, poedino in skupno itd. Iz romana sije svojevrstna realitika in naturalizem, kateri nam odkriva kmečko življenje v nenašljivi neromantični obliki, kakor smo bili vajeni do sedaj. Z Lukarji je podan čisto gotovo osnutek kako bi bilo našega kmeta literarno obdelati. Živeli

smo že v nekakem prepričanju, da je naša literatura izčrpala slovenskega kmeta. Tu je pisatelj šele opomnil koliko še imamo v našem človeku samoniklosti s posebnim ozirom na dejstvo, da so v Sloveniji ekonomske in življenjske prilike tako različne in slikovite, ki silijo ravno našega kmeta, da se tako različno izživlja. Kako bi naša literatura obogatela, ko bi se vstali obiskovalci Haložana, Pohorja, Savinjskega itd.

Evropski generalni štabi so svoje dni zahvalili, da so morali oficirji poznati Reymontove Kmete, ki so jim bili pripomoček za spoznavanje kmečkega človeka. Čisto gotovo da je Ingolič s svojimi Lukarji uspel, da mi kot učitelji in vzgojitelji vidimo v našem ljudstvu po njem marsikaj, česar do sedaj nismo videli. To pa mnogokrat zaradi tega, ker smo v sredi njega ter igramo v ljudski zajednici hvaležno ali nehvaležno vlogo.

Josip Jurančič.

— Breda Šček: Pojmo spat. V Ločah je izšla zbirka naše tovarišice. O tej zbirki priobčuje naš odlični skladatelj Škerjanc v »Jutru« od 11. IV. t. l. sledečo kritiko: — Plo-dovita in edina naša glasbena avtorica Breda Ščekova, je spet izdala novo zbirko popevk, tokrat za mladinski ali ženski zbor, delno a capella, delno s spremljavo klavirja. V zbirki, ki jo krasi naslovna slika (avtor na sliki ni označen), najdeš 11 pesmi naših pesnikov v nepretenciozni, preprosti, a spevni in uporabni glasbitvi. Zbori so priporočljivi vsem našim mladinskim in ženskim zborom ter bodo dobro služili svojemu namenu.

Inozemsko šolstvo in učiteljstvo

* FRANCOSKO UDRUŽENJE MLADIH UČITELJEV. Med mladimi učitelji, ali bolje med mlado učiteljsko generacijo se opaža po večini držav, da nimajo smisla za stanovsko organizacijo in sploh kakršnekoli stanovske probleme. Iskati vzrokov tej pasivnosti najmlajših je predvsem v netrejenih gospodarskih razmerah, ki onemogočajo pravičen pogled in usmeritev v svojem poklicu. Eden zelo važnih psiholoških razlogov je pa tudi ta, da se čutijo mladi učitelji v organizacijah, pa četudi so stanovske, nekako zapostavljene, ker jih vodijo starejši tovariši s čisto drugačnim odnosom do svojega učiteljskega poklica in mnogokdaj tudi z diametralno se nasprotujočim pojmovanjem nalog sodobnega učitelja. Ta nasprotstva so se opažala tudi med učitelji v Franciji in tako se je odločila mlada učiteljska generacija za to, da si ustanovi svoje združenje in to izven okvira stare stanovske organizacije. Vanjo pa imajo vstop vsi, ki soglašajo z delom in smernicami te mlade stanovske organizacije. Letna članarina znaša 10—15 fr. Izdajajo svoj stanovski časopis s posebno prilogo za najmlajše učitelje in začetnike. Značilno pri tej organizaciji je tudi to, da imajo vstop vanjo tudi učiteljski častniki. Časopis je stanovsko usmerjen, vendar pa so glavne razprave in članki ideološkega značaja. Zanimiv je pa tudi radi tega, ker se opaža v pisanju tega lista nek nov duh, neko novo gledanje tako na praktično delo v šoli, kakor tudi na odnos med šolo in življenjem. Med mlado in staro generacijo ni sicer nikakega stanovskega sovraštva ali kaj sličnega, toda s tako rešitvijo perečega vprašanja je podan

najboljši dokaz, da se dajo tudi kočljiva vprašanja, kakor je stremenje mladih in praktično stanovsko delo starih, rešiti na povsem pravičen in ugoden način. Tako je tudi nemoten razvoj dela enih in drugih. V zadnjih po-čitnicah so imeli v Parizu kongres, na katerem se je sešlo nekaj tisoč mladih učiteljev. Na tem kongresu so rešili celo vrsto perečih vprašanj in se tudi odločili za usmeritev svojega nadaljnjega dela. Sklenili so tudi, da bodo za velike počitnice prihodnjega leta priredili v Parizu mednarodni kongres mladega učiteljstva in povabili nanj mlade učitelje iz vseh držav. K temu je pripomnil, da se je ustanovila organizacija mladih učiteljev tudi na Češkoslovaškem in da se ji je posrečilo spraviti v svoje vrste lepo število mladih bodočih narodnih kulturnih in prosvetnih delavcev.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

FR. P. ZAJEC
izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 1

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplovere, risalno orodje, mikroskope, fotoaparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ

Kreditna zadruga državnih uslužbencev v Ljubljani, Gajeva ulica št. 9 — v lastni hiši

Najstarejša kreditna zadruga v Jugoslaviji, ustanovljena leta 1874. Poštni čekovni račun št. 10.681. Telefon št. 3413. Posojila do Din 10.000.— vsem javnim nameščencem po 8% proti zasnambi na plačo na prvem mestu in poroštvo.

Avgust Agnola
LJUBLJANA
TYRŠEVA CESTA ŠT. 10
Telefon 2478.

Zaloga stekla, porcelana, kamnine, zrcal in šip. Kompletne opreme za restavracije, hotela, gostilne, kavarne in bare ter za splošno gospodinjstvo. Lukrauzni predmeti.

Priporočamo trdke, ki inserirajo v našem glasilu!

Novo stenske slike!

1. Sarajevo,
2. Manastir sv. Nauma in manastir Gračanica,
3. Triglav, Bled, Peričnik.

Velikost slike 66 × 88 cm. — Cena slike je Din 50.— Slike so izdelane v bakrotisku in so odobrene od Ministrstva prosvete.

Naročila sprejema

KNJIGARNA »UČITELJSKE TISKARNE«

V LJUBLJANI

Pisalni stroj v elegantnem lesenem pokrovu

»MIGNON«

precizen izdelek svetovno znane tovarne »Evropa« v Erfurtu, Nemčija

Edini pisalni stroj, ki je urejen na tak način, da piše vse svetovne jezike. — Za gg. učitelje in šolske uprave zaradi izredno ugodnih odplačilnih pogojev zelo prikladen. Cena tovarniško novemu stroju je Din 1680.—, plačljivo v 12 mesečnih obrokih po Din 140.—. Prvi obrok s povzetjem. Isti stroj za pisavo v jugoslov. latinici in cirilici stane samo Din 140.— več.

Edinole pri gen. zastopstvu tvornice za Jugoslavijo:

Ing. FRANC LAVRIČ
Ljubljana, poštni predal 177 — Telefon 24-60

JUU SRESKO DRUŠTVO DOL. LENDAVA je zborovalo 4. aprila v Beltincih, kjer je bilo navzočih 70 članov ali 75%.

Preds. tov. Peternel je pozdravil članstvo in še posebej predavatelja g. prof. Vilka Novaka iz Maribora in rojaka iz Beltincev ter se spomnil pok. tov. Hrena, zaslužnega šolnika, ki je deloval pri šolskih in narodnih ustanovah.

G. prof. Novak je predaval o: prekmurškem šolskem slovstvu. Uvodoma je omenil najprej vse zasluge, ki so bili rojeni ali pa so delovali v Beltincih. Nato je skoraj v eno uro trajajočem govoru oertal vse znamenite pisatelje, ki so delovali na šolskem, literarnem in duhovnem polju. Iz referata je bilo razvidno s kako težavo in narodnimi žrtvami so delovali v dobi madžarizacije Prekmurja. Med članstvom so pa krožili izvirniki nekaterih pisateljev. Za temeljito izdelan referat se je tov. predsednik zahvalil g. profesorju Novaku.

Sledilo je situacijsko poročilo predsednika Peternela o delu Udruženja. Tajnik tov. Skočir je podal obširno poročilo o potrebi organizacije. V zvezi s tem je stavil predloge, ki so bili sprejeti:

CMD v Ljubljani naj se pisмено izreče zahvala za njeno narodno delo v obsejnim srezu Dol. Lendava.

Vse članstvo kompaktno pristopi k CMD. Tov. upravitelji naj napravijo še po 1 izvod izvlečka kronike in naj ga odpošljejo tov. tajniku v Bogojno.

Obnovi se predlog sprejet že na zborovanju v Dol. Lendavi, da naj članstvo zbira narodno blago med ljudstvom in naj zbrano pošlje tov. Dobrniku, ravnatelju mešč. šole v Dol. Lendavi.

Tov. predsednik je predlagal, da naj bo zastopnik učit. društva tudi odbornik podružnice CMD v Dol. Lendavi.

Sledilo je blagajniško poročilo. Blagajnik tov. Preininger je podal finančno stanje društvene blagajne.

Tajnik je še prečital dopise. V zvezi s tem, se je sklenilo, da se prispeva tov. Čikaru iz Siska 100 Din iz društvene blagajne.

Sprejet je bil tudi predlog, da naj sekcija posreduje, da se tovarišem, ki so odslužili vojaščino, pa so bili že v IX. skupini, prizna ista skupina, ne pa da bi morali pristati na to, da se sprejmejo v službo kot pripravniki.

Predlogi odsekov: Stanovsko politični odsek je stavil 3 predloge, ki so se odposlali sekciji in sicer radi gojitve štajerskih kokoši, v zadevi glavne statistike in radi stavbenih fondov.

Gospodarski odsek je predlagal, da se da KPA v M. Soboti 100 Din za knjižnico in odklonil obvezno bolniško zavarovanje. Stavil je tudi predloga radi predavateljev in radi odtegnjene stanarine pripravnikom iz l. 1932.

Tov. Drekonja, referent pedagoškega odseka je priporočal, da naj bi se vršili praktični kmetijski tečaji v srezu, kjer bi se jih udeležilo lahko več učiteljev.

Stavil se je predlog, naj se otrokom drž. uslužbencev zniža šolnina za srednje šole.

Prihodnje zborovanje bo 9. maja v Turnišču.

L. Peternel, s. r. preds. S. Skočir, s. r. tajnik.

JUU — SRESKO DRUŠTVO CELJE je zborovalo v Celju dne 4. aprila t. l. Zborovanja se je udeležilo 189 članov(ice) t. j. 86%.

Tov. predsednik odpravlja zborovanje, oriše položaj stanu, omenja napore organizacije, izpremembo zakona o disciplinskem postopku kakor tudi dajatve za šolstvo, ki so prenešene na banovino.

Nato podaja poročilo o zborovanju predsednikov učiteljskih društev v Mariboru.

V zvezi z obravnavanimi dopisi se sklene: 1. Zadrugi Učiteljski dom v Mariboru se nakaže kot prispevek 100 Din za Pestevškov in 100 Din za Hrenov kamen.

2. Sprejme se predlog šmarskega učit. društva glede skupnega zborovanja v Rogški Slatini v začetku junija.

Sledilo je predavanje tov. prof. Anice Černejeve: »O vzgojnem optimizmu in pesimizmu.« Navzoči so z velikim zanimanjem in užitkom sledili izvajanjem predavateljice, ki je načela v globinah problem odnosa med vzgojiteljem in otrokom utemeljujoč, kako bo delo vzgojitelja-optimista moglo voditi človeka k višjim vzorom.

Za tem je tov. nadv. Pestevšek razpravljao o pravilni obravnavi šolskih zamud.

Predlogi: 1. O predlogu glede plačevanja članarine po ključu plače, kakor so to uvedle druge strokovne organizacije, se bo razpravljalo na prihodnji odborovi seji, na katero se povabita tudi zastopnika mlajših tovarišev.

2. Organizacija naj izposluje za upoko-jence, žene neučiteljice in otroke več polovičnih voženj — vsaj 12 letno.

3. Konstituiranje častnega razsodišča v smislu društvenih pravil se odloži na prihodnje poslovno leto.

Slučajnosti:

1. Tov. Pogačnik poroča o učiteljskih zadrukah, priporoča včlanjenje zadržnikov pri Učiteljski tiskarni, kakor tudi nakup šolskih potrebščin pri isti. Apelira na tov. poverjenike raznih družb, naj priporočajo merodajnim činiteljem tiskanje knjig v Učit. tiskarni. Zadržke bi na ta način podpirale iz obresti svojih dohodkov obmejne šole in druge koristne ustanove.

2. Tov. Volavšek podaja pojasnilo glede osnutka za preosnovo »Samopomoči«, ki naj bi nudila še za doživetje razne ugodnosti.

3. Organizacija se naproša, da se informira pri merodajnih oblastih glede izvenšolskega dela, da se očuva učiteljstvo pred raznimi napadi.

4. Delegat na banovinski in državni skupščin bo tov. predsednik, v primeru zadržke tov. tajnica.

Fran Roš, preds. Milena Žagar, tajnica.

JUU — SRESKO DRUŠTVO PTUJ je zborovalo 9. marca 1936. v Ptuj. Navzočih je bilo 98 članov, ki so se povečini že prejšnji dan udeležili dobro uspelega koncerta Učiteljskega pevskega zbora.

V situacijskem poročilu izraža predsednik občje navdušenje za Učiteljski pevski zbor ter za organizacijo, ki stremi za zdravo stanovsko moralno, za boljše šolo in prosveto z izrazito idealnimi stremljenji v okvirju jugoslovanskega nacionalizma, ki želi zdravo in močno državo, ker edino le v taki se lahko izpolni naša misija. Čistimo in povzdignimo svojo organizacijo, zborovanja so najvišji forum reguliranja in izpopolnjevanja.

O vtisih iz Kemalove Turčije je predaval tov. Debenak. V zanimivem, umetniško zasnovanem predavanju je pričaral nazorno sliko o Kemalovi evropizaciji Turčije, o turški folkloristiki, o pokrajinah, stavbah, muzejih, o sedanji in pretekli duševnosti, o prometu, gospodarstvu, industriji, kulturi in v obče o vsem, kar danes zajema Turčijo. Predavanje je imelo značaj širjenja svetovne naobrazbe, manjkale so mu le še slike o turškem šolstvu, sicer pa je bilo po vsebini, kritičnem presojanju in stilistiki prvotno.

Tov. Jurančič vprašuje, ali naj bo za nas merodajni novi pravopis, ali uredba — »ena in dvajset«, ali »dvajset eden«?

Tov. Zupančič sproži vprašanje pedagoških krožkov.

Tov. Hasl objasnjuje naj bi krožki (po 10 članov) delovali za vrnitev učiteljstva k šoli po razširjenju inteligence in interesa potom pripravljene debat; krožki bi naj oživel tudi zborovanja.

Priporoča se Ingoličeva knjiga »Lukarji«.

Predsednik: Šestan I. Dušan. Tajnik: Jancič Ivo.

JUU SRESKO DRUŠTVO KOZJE je zborovalo dne 4. aprila 1936 ob 10. uri v Lešicem.

Predsednik tov. Čok odpravi zborovanje z pozdravom na vse prisotne. Udeležba bi bila lahko boljša — 26 tovarišev t. j. 52% — zlasti od strani bližnjih tovarišev(ice). Obžaluje se izstop par tovarišev in apelira na vse, naj ostanejo zvesti, posebno sedaj, ko nam je vsem združena sloga najbolj potrebna.

I. Prečita se zapisnik zadnjega zborovanja. Pomotoma je izpadlo, da se je o priliki zadnjega zborovanja predsednik spomnil umrlega tovariša Hrena kot organizatorja in najboljšega tovariša.

II. Sledi čitanje dopisov. — Z ozirom na dopis glede bolniškega zavarovanja se je sklenilo že lansko leto, da isto za nas pod takimi pogoji nima pomena. Iste ugodnosti ima vsak za 10 Din pri Okrožnem uradu. — Predsednik toplo priporoča vsem pristop k »Učiteljskemu domu«.

III. Nato poda tov. Zehrer izčrpno poročilo o sestanku predsednikov v Mariboru, za kar se mu predsednik toplo zahvali.

IV. Sledi referat tov. Kosa Maksa:

V svojem referatu nam je podal zanimivosti ozvezdja, kateremu so sledili vsi z velikim zanimanjem. Predsednik se zahvali želeč, naj bi zopet kmalu poročal kaj zanimivega.

V. Predlogi. Ker posnemamo iz dnevnega časopisa, da se še vedno vrše v drugih strokah napredovanja po skupinah, prosimo JUU, da intervenira pri g. ministru prosvete, da ugotovi v kolikor so podane možnosti za ta napredovanja v resoru ministrstva prosvete, da bomo lahko tudi v naši stroki napredovali, čeprav počasneje. — S spremembo zakona naj bi imele učiteljice — porodnice dopust 6 tednov prej in 6 tednov potem, kot ga ima vsaka delavka, z ozirom na njeno duševno delo in na vpliv na doraščajočo šolsko mladino.

Prihodnje zborovanje bo na povabilo šmarskega društva v Rogški Slatini združeno še z drugimi društvi. V primeru, da bi se od-

zvalo premalo tovarišev, bo zborovanje v Kozjem meseca junija, na katerem bo referirala tov. Moser Julijana, Čok Albert, preds. Kleč Tončka, tajnica.

Novosti na knjižnem trgu

—k Anton Ingolič: Lukarji. — Založila Tiskovna založba v Mariboru, 311 str. Broš. 60 Din, vez. 70 Din.

Miško Krajnc, Janez Potrč in Anton Ingolič predstavljajo v slovenski literaturi samonikle osebnosti. Oni so zrastle iz svoje okolice z vsem bistvom. Tako so pred kratkim izšli Ingoličevi Lukarji, roman, ki je lansko leto izhajal v Ljubljanskem zvonu in bil sprejet v javnosti kot eno najmočnejših del zadnjih let. Z Lukarji je Ingolič posvetil v za širšo slovensko javnost manj znano Lukarijo, t. j. pokrajino spodnjega ptujskega polja med Dravo in Halozami ter Pesnico in Slovenskimi goricami. Roman je kolektivno delo, v katerem nastopajo kmetje, težaki, rokodelci, fantje, dekleta, otroci, študentje, duhovniki, učitelji, gostilničarji, mežnarji, graščaki, bogati in revni, veseli in žalostni, poedino in skupno itd. Iz romana sije svojevrstna realitika in naturalizem, kateri nam odkriva kmečko življenje v nenašljivi neromantični obliki, kakor smo bili vajeni do sedaj. Z Lukarji je podan čisto gotovo osnutek kako bi bilo našega kmeta literarno obdelati. Živeli

smo že v nekakem prepričanju, da je naša literatura izčrpala slovenskega kmeta. Tu je pisatelj šele opomnil koliko še imamo v našem človeku samoniklosti s posebnim ozirom na dejstvo, da so v Sloveniji ekonomske in življenjske prilike tako različne in slikovite, ki silijo ravno našega kmeta, da se tako različno izživlja. Kako bi naša literatura obogatela, ko bi se vstali obiskovalci Haložana, Pohorja, Savinjskega itd.

Evropski generalni štabi so svoje dni zahvalili, da so morali oficirji poznati Reymontove Kmete, ki so jim bili pripomoček za spoznavanje kmečkega človeka. Čisto gotovo da je Ingolič s svojimi Lukarji uspel, da mi kot učitelji in vzgojitelji vidimo v našem ljudstvu po njem marsikaj, česar do sedaj nismo videli. To pa mnogokrat zaradi tega, ker smo v sredi njega ter igramo v ljudski zajednici hvaležno ali nehvaležno vlogo.

Josip Jurančič.

— Breda Šček: Pojmo spat. V Ločah je izšla zbirka naše tovarišice. O tej zbirki priobčuje naš odlični skladatelj Škerjanc v »Jutru« od 11. IV. t. l. sledečo kritiko: — Plo-dovita in edina naša glasbena avtorica Breda Ščekova, je spet izdala novo zbirko popevk, tokrat za mladinski ali ženski zbor, delno a capella, delno s spremljavo klavirja. V zbirki, ki jo krasi naslovna slika (avtor na sliki ni označen), najdeš 11 pesmi naših pesnikov v nepretenciozni, preprosti, a spevni in uporabni glasbitvi. Zbori so priporočljivi vsem našim mladinskim in žeskim zborom ter bodo dobro služili svojemu namenu.

Inozemsko šolstvo in učiteljstvo

* FRANCOSKO UDRUŽENJE MLADIH UČITELJEV. Med mladimi učitelji, ali bolje med mlado učiteljsko generacijo se opaža po večini držav, da nimajo smisla za stanovsko organizacijo in sploh kakršnekoli stanovske probleme. Iskati vzrokov tej pasivnosti najmlajših je predvsem v netrejenih gospodarskih razmerah, ki onemogočajo pravičen pogled in usmeritev v svojem poklicu. Eden zelo važnih psiholoških razlogov je pa tudi ta, da se čutijo mladi učitelji v organizacijah, pa četudi so stanovske, nekako zapostavljene, ker jih vodijo starejši tovariši s čisto drugačnim odnosom do svojega učiteljskega poklica in mnogokdaj tudi z diametralno se nasprotujočim pojmovanjem nalog sodobnega učitelja. Ta nasprotstva so se opažala tudi med učitelji v Franciji in tako se je odločila mlada učiteljska generacija za to, da si ustanovi svoje združenje in to izven okvira stare stanovske organizacije. Vanjo pa imajo vstop vsi, ki soglašajo z delom in smernicami te mlade stanovske organizacije. Letna članarina znaša 10—15 fr. Izdajajo svoj stanovski časopis s posebno prilogo za najmlajše učitelje in začetnike. Značilno pri tej organizaciji je tudi to, da imajo vstop vanjo tudi učiteljskičniki. Časopis je stanovsko usmerjen, vendar pa so glavne razprave in članki ideološkega značaja. Zanimiv je pa tudi radi tega, ker se opaža v pisanju tega lista nek nov duh, neko novo gledanje tako na praktično delo v šoli, kakor tudi na odnos med šolo in življenjem. Med mlado in staro generacijo ni sicer nikakega stanovskega sovraštva ali kaj sličnega, toda s tako rešitvijo perečega vprašanja je podan

najboljši dokaz, da se dajo tudi kočljiva vprašanja, kakor je stremjenje mladih in praktično stanovsko delo starih, rešiti na povsem pravičen in ugoden način. Tako je tudi nemoten razvoj dela enih in drugih. V zadnjih po-čitnicah so imeli v Parizu kongres, na katerem se je sešlo nekaj tisoč mladih učiteljev. Na tem kongresu so rešili celo vrsto perečih vprašanj in se tudi odločili za usmeritev svojega nadaljnjega dela. Sklenili so tudi, da bodo za velike počitnice prihodnjega leta priredili v Parizu mednarodni kongres mladega učiteljstva in povabili nanj mlade učitelje iz vseh držav. K temu je pripomnil, da se je ustanovila organizacija mladih učiteljev tudi na Češkoslovaškem in da se ji je posrečilo spraviti v svoje vrste lepo število mladih bodočih narodnih kulturnih in prosvetnih delavcev.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

FR. P. ZAJEC
izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 1

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplovere, risalno orodje, mikroskope, fotoaparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ

Kreditna zadruga državnih uslužbencev v Ljubljani, Gajeva ulica št. 9 — v lastni hiši

Najstarejša kreditna zadruga v Jugoslaviji, ustanovljena leta 1874. Poštni čekovni račun št. 10.681. Telefon št. 3413. Posojila do Din 10.000.— vsem javnim nameščencem po 8% proti zasnambi na plačo na prvem mestu in poroštvo.

Avgust Agnola
LJUBLJANA
TYRŠEVA CESTA ŠT. 10
Telefon 2478.

Zaloga stekla, porcelana, kamnine, zrcal in šip. Kompletne opreme za restavracije, hotele, gostilne, kavarne in bare ter za splošno gospodinjstvo. Lukrauzni predmeti.

Priporočamo trdke, ki inserirajo v našem glasilu!

Novo stenske slike!

1. Sarajevo,
2. Manastir sv. Nauma in manastir Gračanica,
3. Triglav, Bled, Peričnik.

Velikost slike 66 × 88 cm. — Cena slike je Din 50.— Slike so izdelane v bakrotisku in so odobrene od Ministrstva prosvete.

Naročila sprejema

KNJIGARNA »UČITELJSKE TISKARNE«

V LJUBLJANI

Pisalni stroj v elegantnem lesenem pokrovu

»MIGNON«

precizen izdelek svetovno znane tovarne »Evropa« v Erfurtu, Nemčija

Edini pisalni stroj, ki je urejen na tak način, da piše vse svetovne jezike. — Za gg. učitelje in šolske uprave zaradi izredno ugodnih odplačilnih pogojev zelo prikladen. Cena tovarniško novemu stroju je Din 1680.—, plačljivo v 12 mesečnih obrokih po Din 140.—. Prvi obrok s povzetjem. Isti stroj za pisavo v jugoslov. latinici in cirilici stane samo Din 140.— več.

Edinole pri gen. zastopstvu tvornice za Jugoslavijo:

Ing. FRANC LAVRIČ

Ljubljana, poštni predal 177 — Telefon 24-60